

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

T/16775. számú

törvényjavaslat

a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény módosításáról

Előadó: Dr. Lamperth Mónika

belügyminiszter

Budapest, 2005. június

2005. évi ..... törvény**a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény módosításáról****1. §**

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 4. §-ának (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A választást legkésőbb 72 nappal a szavazás napja előtt kell kitűzni. A választást úgy kell kitűzni, hogy a szavazás napja ne essen nemzeti ünnepre vagy a Munka Törvénykönyve szerinti munkaszüneti napra, illetve az azokat megelőző vagy követő napra.

(2) Ha a szavazást a választási bizottság vagy a bíróság megismételteti, a választási bizottság a megismételt szavazást a megismételtetett szavazás napját követő 30 napon belülre tűzi ki.”

2. §

A Ve. 6. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A választás számítógépes adatait azonos feltételekkel, díjfizetés ellenében bárki igényelheti.”

3. §

A Ve. a következő 7/A. §-sal egészül ki:

„7/A. § (1) A külképviselőkre a jelöltet állító jelölő szervezetek, valamint a független jelöltek külképviselőként és jelölő szervezeteként (független jelöltenként) egy-egy megfigyelőt bízhatnak meg.

(2) A külképviselői megfigyelő csak választójoggal rendelkező magyar állampolgár lehet.

(3) A külképviselői megfigyelőt az Országos Választási Bizottságnál – nevének és személyi azonosítójának közlésével – a magyarországi szavazást megelőző 9. napig kell bejelenteni. Az Országos Választási Bizottság a külképviselői megfigyelő választójogát ellenőrzi, és a külképviselői megfigyelőt nyilvántartásba veszi. Az Országos Választási Iroda a külképviselőre megbízott megfigyelő nevét és személyi azonosítóját megküldi a külképviselői választási iroda vezetőjének.

(4) Az Országos Választási Bizottság által nyilvántartásba vett külképviselői megfigyelő jelen lehet a külképviselői választási iroda munkájánál. A külképviselői megfigyelő

- a) figyelemmel kísérheti a külképviselői választási iroda munkáját és a szavazás menetét,
- b) a szavazás befejezéséről kiállított jegyzőkönyvben rögzítheti észrevételeit,
- c) kifogást nyújthat be,
- d) a szavazást, illetőleg a külképviselői választási iroda munkáját tevőlegesen vagy ráutaló magatartással nem befolyásolhatja, és nem zavarhatja,

- e) a szavazás lezárását követően a lezárt urnát aláírhatja,
- f) a szavazóhelyiségben köteles kitűzött viselni.

(5) A külképviseleti megfigyelő megbízásával és tevékenységével kapcsolatos költségek a megbízót terhelik.”

4. §

A Ve. 10. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A szavazókörök számát, sorszámát és területi beosztását, valamint a szavazóhelyiségek címét a helyi választási iroda vezetője állapítja meg úgy, hogy egy szavazókörre mintegy hatszáz, legfeljebb ezerkétszáz választópolgár jusson, de minden településen legyen legalább egy szavazókör. A helyi választási iroda vezetője minden év januárjában felülvizsgálja a szavazókörök számát, sorszámát és területi beosztását. A szavazókörök kialakítását érintő változásokat a helyi választási iroda vezetője egyébként folyamatosan figyelemmel kíséri, és a szükséges intézkedéseket megteszi.”

5. §

A Ve. a következő 20/A-20/E. §-sal és alcímekkel egészül ki:

„A külképviseleti névjegyzék

20/A. § (1) A külképviseleti névjegyzékbe való felvételét a lakcíme szerinti névjegyzékben szereplő választópolgár személyesen vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazással rendelkező meghatalmazott útján kérheti a lakcíme szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjétől a magyarországi szavazás napját megelőző 16. napig. A külképviseleti névjegyzékbe való felvétel ajánlott levélben is kérhető úgy, hogy az legkésőbb a magyarországi szavazás napját megelőző 16. napig megérkezzen a helyi választási irodába.

(2) A külképviseleti névjegyzékbe való felvételre irányuló kérelemnek tartalmaznia kell a kérelmező:

- a) családi és utónevét,
- b) személyi azonosítóját,
- c) születési helyét és idejét,
- d) anyja nevét,
- e) magyarországi lakcímét, továbbá
- f) annak a külképviseletnek a megjelölését, ahol a kérelmező a választójogát gyakorolni kívánja, valamint
- g) a kérelmező külföldi értesítési címét, ha a helyi választási iroda vezetőjének döntéséről szóló értesítés kézbesítését nem a magyarországi lakcímére kéri.

(3) A külképviseleti névjegyzékbe felvett választópolgár az (1) bekezdésben megjelölt határidőig módosíthatja a (2) bekezdés f) pontja szerinti adatot, illetőleg kérheti törlését a külképviseleti névjegyzékből és visszavételét a lakcíme szerinti névjegyzékbe.

20/B. § (1) A kérelem alapján a helyi választási iroda vezetője a választópolgárt haladéktalanul felveszi a külképviseleti névjegyzékbe, egyidejűleg törli a lakcíme szerinti

névjegyzékből. A helyi választási iroda vezetője a kérelmezőt a külképviseleti névjegyzékbe vételéről, illetőleg a külképviseleti névjegyzékbe vétel elutasításáról haladéktalanul értesíti.

(2) A kérelmet el kell utasítani, ha nem tartalmazza a 20/A. § (2) bekezdése szerinti adatokat.

20/C. § A külképviseleti névjegyzék a választópolgárok 20/A. § (2) bekezdés a)-e) pontja szerinti adatait, valamint a külképviselet megjelölését tartalmazza.

20/D. § (1) A helyi választási iroda vezetője a külképviseleti névjegyzék adatait a magyarországi szavazást megelőző 8. napig megküldi az Országos Választási Irodának, amely külképviseletenkénti bontásban elkészíti a külképviseleti névjegyzéket.

(2) Az Országos Választási Iroda a külképviseleti névjegyzék adatait oly módon továbbítja a külképviseletekre, hogy annak adatait csak a külképviseleti választási iroda ismerhesse meg. A külképviseleti választási iroda a külképviseleti névjegyzéket kinyomtatja és hitelesíti. A külképviseleti névjegyzék nem módosítható. A külképviseleti névjegyzék lezárását követően az Országos Választási Iroda haladéktalanul tájékoztatja a jelölő szervezeteket – külképviseletenkénti bontásban – a külképviseleti névjegyzékbe felvett választópolgárok számáról.

A névjegyzék, illetőleg a külképviseleti névjegyzék összeállításával kapcsolatos jogorvoslat

20/E. § (1) A névjegyzékből való kihagyás, illetőleg törlés vagy a névjegyzékbe való felvétel miatt a névjegyzék közszemlére tételének időtartama alatt lehet kifogást benyújtani.

(2) Akit a külképviseleti névjegyzékbe felvettek, vagy akinek külképviseleti névjegyzékbe vételét elutasították, az erről szóló értesítés kézhezvételét követő három napon belül nyújthat be kifogást.

(3) A névjegyzékből való kihagyás, illetőleg törlés vagy a névjegyzékbe való felvétel miatt benyújtott kifogást, illetőleg a külképviseleti névjegyzékbe való felvétel vagy annak elutasítása miatti kifogást a helyi választási iroda vezetőjéhez kell benyújtani, aki a kifogásról legkésőbb a beérkezését követő napon dönt.

(4) Ha a helyi választási iroda vezetője a kifogásnak helyt ad, a névjegyzéket, illetőleg a külképviseleti névjegyzéket módosítja.

(5) Ha a helyi választási iroda vezetője a kifogásnak nem ad helyt, a kifogást legkésőbb a beérkezését követő napon megküldi a helyi bíróságnak, Budapesten a Pesti Központi Kerületi Bíróságnak. A bírósági eljárásban az ügyvédi képviselet nem kötelező. A bíróság egyesbíróként jár el. A bíróság a kifogásról a beérkezését követő három napon belül dönt.

(6) Ha a bíróság a kifogást alaposnak tartja, elrendeli a névjegyzék, illetőleg a külképviseleti névjegyzék módosítását, ellenkező esetben a kifogást elutasítja.

(7) A helyi választási iroda vezetőjének döntését és a bíróság határozatát az érintettel és azzal, aki a kifogást benyújtotta, a bíróság határozatát a helyi választási iroda vezetőjével is közölni kell.”

6. §

A Ve. 25. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A választási bizottságok megbízott tagjait a szavazás napját megelőző 9. napig a választási bizottság elnökénél, a szavazatszámláló bizottság megbízott tagjait a helyi választási iroda vezetőjénél kell bejelenteni.”

7. §

A Ve. 29. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A választási bizottság üléséről jegyzőkönyv készül. A jegyzőkönyvben a kisebbségi véleményt is – indokaival együtt – rögzíteni kell. A jegyzőkönyv egy-egy másolati példányát a választási bizottság – kérésükre, ingyenesen – átadja a jelöltek képviselőinek.”

8. §

A Ve. a következő 29/A-29/C. §-sal és alcímekkel egészül ki:

A tényállás megállapítása

29/A. § (1) A választási bizottság köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást megállapítani.

(2) A választási bizottság eljárásában minden olyan bizonyíték (különösen az irat, a kérelmező nyilatkozata, tanú nyilatkozata stb.) felhasználható, amely alkalmas a tényállás megállapításának megkönnyítésére. A választási bizottság által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani. A választási bizottság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást.

(3) A választási bizottság a kérelmező részére – kérésére – biztosítja a szóbeli nyilatkozattétel lehetőségét. Ez esetben az ellenérdekű fél számára is – ha jelen van – lehetővé kell tenni a szóbeli nyilatkozattételt.

A határozat

29/B. § (1) A választási bizottság határozattal dönt. A határozatot – meghozatala napján – írásba kell foglalni.

(2) A határozatnak tartalmaznia kell

- a) a választási bizottság megnevezését, a határozat számát,
- b) a kérelmező nevét és lakóhelyét (székhelyét),
- c) az ügy tárgyának megjelölését,
- d) a rendelkező részben a választási bizottság döntését, a fellebbezés (bírószági felülvizsgálat iránti kérelem) lehetőségéről való tájékoztatást,
- e) az indokolásban a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat, a kérelmező által megjelölt, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés

indokait, valamint azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a választási bizottság a határozatot hozta.

(3) Ha a határozatban név-, szám- vagy más elírás van, a választási bizottság a hibát kérelemre vagy hivatalból kijavíthatja. A számítási hibát tartalmazó határozat kijavítására csak akkor kerülhet sor, ha a számítási hiba kijavítása nem hat ki az ügy érdemére.

A határozat közlése

29/C. § (1) A határozatot – ha jelen van vagy ha telefaxszáma vagy elektronikus levélcíme rendelkezésre áll – a meghozatala napján rövid úton kell közölni a kérelmezővel, valamint azzal, akire a határozat jogot vagy kötelezettséget keletkeztet vagy származtat. A határozat rövid úton való közlése

- a) a jelen lévők részére a határozat átadásával,
- b) telefaxon,
- c) elektronikus dokumentum formájában (e-mail), vagy
- d) a kézbesítési megbízott részére az a)-c) pontban meghatározott módon

történhet. A határozat rövid úton való közlésének módját (módjait) a kérelmező jelöli meg.

(2) A határozat (1) bekezdés szerinti közlésének tényét és módját az iratra fel kell jegyezni, az azt igazoló dokumentumot az ügyiratban el kell helyezni.

(3) A határozatot – ha arra az (1) bekezdés a) pontja szerint nem került sor – kézbesíteni kell az érintettnek.

(4) A határozatot – ingyenesen – át kell adni a választási bizottság megbízott tagjai részére.

(5) A választási bizottság a határozatát – a személyes adatok kivételével – nyilvánosságra hozza.”

9. §

A Ve. 30. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„30. § A szavazatszámmláló bizottság legalább öt tagból áll.”

10. §

A Ve. 31. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A helyi választási bizottság az egy szavazókörral rendelkező településen ellátja a szavazatszámmláló bizottság feladatait is.”

11. §

A Ve. 32. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„32. § Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság legalább három tagból áll.”

12. §

A Ve. 33. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„33. § A területi választási bizottság legalább három tagból áll.”

13. §

A Ve. 34. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„34. § Az Országos Választási Bizottság legalább öt tagból áll.”

14. §

A Ve. 35. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A helyi és az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda vezetője az illetékes jegyző, a területi választási iroda vezetője a főjegyző. A külképviseleti választási iroda vezetőjét az Országos Választási Iroda vezetője határozatlan időre bízta meg.”

15. §

A Ve. 36. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A választási iroda tagjait a választási iroda vezetője, az Országos Választási Iroda vezetőjét és tagjait a belügyminiszter, a külképviseleti választási iroda tagjait az Országos Választási Iroda vezetője határozatlan időre bízta meg.”

16. §

A Ve. 37. §-a (1) bekezdésének második mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A külképviseleti választási iroda tagjává, illetőleg vezetőjévé a diplomáciai képviselet személyzetének, illetőleg a konzuli személyzet magyar állampolgár tagját is meg lehet bízni.”

17. §

A Ve. a következő 44/A. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„A médiakampánnyal kapcsolatos jogorvoslat

44/A. § (1) A sajtó választási kampányban történő részvételével (így különösen a választási eljárás alapelveinek megsértésével, a politikai hirdetések közzétételével) kapcsolatos kifogást

- a) nem országos terjesztésű időszakos lap, illetőleg helyi műsorszolgáltatás esetében a kiadó, illetőleg a műsorszolgáltató székhelye vagy lakcíme szerint illetékes helyi választási bizottság,
- b) körzeti műsorszolgáltatás esetében a műsorszolgáltató székhelye vagy lakcíme szerint illetékes területi választási bizottság,
- c) országos terjesztésű időszakos lap, hírügynökség, illetőleg országos műsorszolgáltatás esetében az Országos Választási Bizottság

bírálja el.

(2) Ha a választási bizottság a kifogásnak helyt ad, a 78. § (1) bekezdésében foglalt jogkövetkezmények alkalmazásán túl kötelezheti az időszaki lap szerkesztőségét, a műsorszolgáltatót, illetőleg a hírügynökséget, hogy határozatát vagy annak rendelkező részét

- a) napilap, hírügynökség esetében három napon belül,
- b) folyóirat esetében a legközelebbi számban azonos módon,
- c) műsorszolgáltató esetében három napon belül, a jogsértő közléssel azonos napszakban és azonos számú alkalommal

tegye közzé.

(3) A kifogásban elegendő megjelölni, de ahhoz nem kell csatolni a törvénysértés bizonyítékául szolgáló műsorszámot, a megjelölt bizonyítékot a választási bizottság hivatalból szerzi be.”

18. §

A Ve. 51. §-a (1) bekezdésének bevezető szövegének helyébe a következő rendelkezés lép:

„Azt a jelölő szervezetet, amely jelöltet vagy listát kíván állítani, a társadalmi szervezetek bírósági nyilvántartásából a választás kitűzését követően kiállított kivonat csatolásával kell bejelenteni az alábbiak szerint:”

19. §

(1) A Ve. 62. §-ának (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(2) A szavazóhelyiségben a szavazás zökkenőmentes lebonyolításához szükséges számú, de legalább két szavazófülkét kell kialakítani.

(3) A szavazás céljára a szavazóhelyiségben két vagy több urnát kell felállítani.”

(2) A Ve. 62. §-a a következő (4) és (5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A szavazatszámoló bizottság és a választópolgárok részére a szavazóhelyiségben és a szavazófülkékben – megfelelő módon rögzítve – tollat kell elhelyezni. A szavazatszámoló bizottság tagjai a szavazóhelyiségben csak a hivatalosan elhelyezett tollat használhatják.

(5) A szavazatszámoló bizottság tagjai a szavazás időtartama alatt – a hivatalos választási iratok és a (4) bekezdés szerinti toll kivételével – nem használhatnak adatrögzítésre vagy adattovábbításra alkalmas eszközt a szavazóhelyiségben.”

20. §

A Ve. a következő 71/A-71/C. §-sal és alcímekkel egészül ki:

„Szavazás a külképviseleten

71/A. § (1) A külképviseleti szavazás akkor lehetséges, ha azt a fogadó állam nem ellenzi. Nem kerül sor szavazásra azon a külképviseleten, amelynek névjegyzékében egyetlen választópolgár sem szerepel.

(2) A külképviseleti választási iroda ellátja a 61-71. §-ban a szavazatszámláló bizottság részére megállapított feladatokat, valamint dönt a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben. A 61. § (3) és (4) bekezdése nem alkalmazható.

(3) A szavazólap képét az Országos Választási Iroda küldi meg a külképviseleti választási irodának, amely annak kinyomtatásával állítja elő a szavazólapokat. A külképviseleti választási iroda kétszer annyi szavazólapot nyomtat ki, mint amennyi a külképviseleti névjegyzékben szereplő választópolgárok száma. A külképviseleti választási iroda a kinyomtatott szavazólapokról nyilvántartást vezet.

(4) A külképviseleti névjegyzékbe felvett választópolgár a külképviseleten, vagy ha a külképviselet épülete nem alkalmas a szavazás lebonyolítására, a külképviselet által biztosított egyéb helyiségben szavazhat. A szavazóhelyiségben legalább egy szavazófülkét kell kialakítani, és legalább egy urnát kell felállítani.

(5) A külképviseleten a magyarországi szavazás napján, helyi idő szerint 6 és 19 óra között lehet szavazni. Azokon a külképviseleteken, ahol az időeltolódás a közép-európai időhöz képest -1 vagy -2 óra, a helyi idő szerinti 6 óra és a közép-európai idő szerinti 19 óra között lehet szavazni. Az amerikai kontinensen létesített külképviseleteken a magyarországi szavazást megelőző napon, helyi idő szerint 6 és 19 óra között lehet szavazni.

(6) A szavazóhelyiséget a szavazás ideje alatt nem lehet bezárni, és a szavazást nem lehet meghosszabbítani, vagy – rendkívüli esemény kivételével – szüneteltetni. Ha a szavazás napján a szavazás elháríthatatlan külső ok miatt lehetetlenné vált, a szavazást a jelen lévők kötelesek azonnal felfüggeszteni, az urnát, továbbá az iratokat zárolni, és a felfüggesztés tényéről az Országos Választási Bizottságot a szavazás törvényes folytatásának biztosítása érdekében haladéktalanul értesíteni.

71/B. § (1) A külképviseleti választási iroda – a személyazonosság megállapítására alkalmas, magyar hatóság által kiállított igazolvány alapján – megállapítja a szavazni kívánó polgár személyazonosságát és azt, hogy szerepel-e a külképviseleti névjegyzékben. Vissza kell utasítani azt, aki személyazonosságát a fenti módon nem tudja igazolni, vagy nem szerepel a külképviseleti névjegyzékben.

(2) A szavazólap és a boríték választópolgár részére történő átadásakor a választási iroda tagja szavazásról szóló nyilatkozatot tölt ki, amely tartalmazza a választópolgár családi és utónevét, lakcímét, személyi azonosítóját. A szavazásról szóló nyilatkozatot a választópolgár aláírásával látja el, és a választási iroda tagja hitelesíti.

(3) A választópolgár a szavazólapot – kitöltését követően – az e célra szolgáló borítékba helyezi, és azt lezárja. A zárt borítékot és a szavazásról szóló nyilatkozatot a választópolgár átadja a külképviseleti választási iroda tagjának, aki azokat a választópolgár jelenlétében egy másik (külső) borítékba helyezi, azt lezárja és átadja a választópolgárnak. A választópolgár a külső borítékot a leragasztáson aláírja, majd az urnába helyezi.

(4) Ha a külképviseleten a szavazás lezárását megelőző óráig egyetlen választópolgár sem szavaz, az elsőként szavazó választópolgár a külképviseleti választási iroda tagja is lehet.

(5) A szavazást le kell zárni, ha a külképviseleti névjegyzéken szereplő valamennyi választópolgár leadta szavazatát.

A külképviseleten leadott szavazatok továbbítása

71/C. § (1) A külképviseleti választási iroda a szavazás lezárását követően az urnában – annak felnyitása nélkül – elhelyezi a névjegyzéket, a visszautasítottak jegyzékét, a rendkívüli eseményekről kiállított jegyzőkönyvet, a kinyomtatott szavazólapokról készített nyilvántartást, a fel nem használt és a rontott szavazólapokat külön kötegelve, valamint a szavazás befejezéséről kiállított jegyzőkönyvet, és az urnát lezárja úgy, hogy ne lehessen abba szavazólapot elhelyezni vagy abból szavazólapot eltávolítani.

(2) A lezárt urnát a külképviseleti választási iroda a magyarországi szavazást követő 4. nap 24.00 óráig az Országos Választási Irodához szállítja.

(3) Ha az urna nem az (1) bekezdésben meghatározott módon lezárt állapotban vagy nem a (2) bekezdésben meghatározott határidőben érkezik meg az Országos Választási Irodához, az abban lévő szavazatokat az eredmény megállapításánál nem lehet figyelembe venni, az urnát felbontás nélkül kell tárolni, és – tartalmával együtt – a választást követő 90 nap után meg kell semmisíteni. Arról, hogy az urna nem az (1) bekezdésben meghatározott módon lezárt állapotban van, az Országos Választási Bizottság dönt.”

21. §

A Ve. 72. §-a (7) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A szavazatokat legalább kétszer meg kell számlálni.”

22. §

A Ve. 73. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„73. § (1) A szavazatszámláló bizottság a szavazatok megszámlálását követően megállapítja a választás szavazóköri eredményét.

(2) A szavazatszámláló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntése ellen csak a választási bizottságnak a választási eredményt megállapító döntése elleni fellebbezéssel együtt van helye.

(3) Az illetékes választási bizottság a szavazatszámláló bizottságok jegyzőkönyvei alapján legkésőbb a szavazást követő napon összesíti a szavazatokat és megállapítja a választási eredményt.

(4) A választási bizottságnak a választás eredményét megállapító döntése ellen

- a) a szavazatszámláló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésének törvénysértő voltára, vagy
- b) a szavazóköri eredmények összesítésére és a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértésére

hivatkozással lehet fellebbezést benyújtani.

(5) Ha a (4) bekezdés a) pontja alapján benyújtott fellebbezés elbírálása csak a szavazatok újraszámmlálása útján lehetséges, és van matematikai lehetőség a választás eredményének megváltozására, a fellebbezést elbíráló választási bizottság, illetőleg a bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet elbíráló bíróság köteles a szavazatokat újraszámmlálni. A szavazatok újraszámmlálása esetén a fellebbezés, illetőleg a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem elbírálására rendelkezésre álló határidő a kétszeresére nő, és a választási bizottság vagy a bíróság a választási irodák tagjainak közreműködését igénybe veheti.

(6) Azt követően, hogy a szavazatszámmláló bizottság megállapította a szavazókörben a szavazás eredményét, a szavazatok újraszámmlálására csak az (5) bekezdés alapján van lehetőség.”

23. §

A Ve. a következő 73/A. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„A külképviseleti szavazási iratok ellenőrzése

73/A. § (1) Az Országos Választási Bizottság megvizsgálja a külképviseletről beérkezett urnában lévő iratokat, ennek során a külképviseletről beérkezett külső borítékot és a szavazásról szóló nyilatkozatot – a szavazólapot tartalmazó belső boríték felbontása nélkül, annak megállapítása érdekében, hogy a szavazatot az arra jogosult adta-e le – a külképviseleti névjegyzék adatai alapján ellenőrzi.

(2) Érvénytelen a szavazási irat, ha

- a) a polgár nem szerepel a külképviseleti névjegyzékben,
- b) a választópolgár nem írta alá a külső borítékot, továbbá ha az nincs lezárva vagy sérült,
- c) a külső borítékból hiányzik a szavazásról szóló nyilatkozat vagy a szavazólapot tartalmazó belső boríték,
- d) a belső boríték nincs lezárva,
- e) a nyilatkozat nem tartalmazza a választópolgár adatait vagy aláírását,
- f) a választópolgárnak a nyilatkozaton feltüntetett adatai eltérnek a külképviseleti névjegyzéken szereplő adataitól,
- g) a nyilatkozat nem tartalmazza a választási iroda hitelesítését.

(3) Ha a szavazási irat a (2) bekezdés szerint érvénytelen, ennek indokát a külső borítékon fel kell tüntetni, s a külső boríték tartalmát – a szavazólapot tartalmazó belső boríték felnyitása nélkül – vissza kell helyezni a külső borítékba. Ezeket a borítékokat külön kell kötegelni, és megsemmisítésükig a választási irodában biztonságos helyen kell őrizni.

(4) Ha a szavazási irat a (2) bekezdés szerint nem érvénytelen, a szavazólapot tartalmazó belső borítékot – annak felnyitása nélkül – a választási bizottság mindaddig külön tárolja, ameddig valamennyi külső boríték felbontásra nem kerül. A szavazásról szóló nyilatkozatokat külön kell kötegelni.”

24. §

(1) A Ve. 74. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A jegyzőkönyveket két példányban kell kiállítani, melyeket a választási bizottság jelen levő tagjai aláírnak.”

(2) A Ve. 74. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A jegyzőkönyv egy-egy másolati példányát a hozzá tartozó határozatokkal együtt az illetékes választási bizottság – kérésükre, ingyenesen – átadja a jelöltek jelen levő képviselőinek. Sokszorosítás után a választási bizottság elnöke a másolatot bélyegzőlenyomattal és aláírásával hitelesíti.”

25. §

A Ve. X. fejezete helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„X. FEJEZET

JOGORVOSLATOK

Kifogás

77. § (1) Kifogást a választásra irányadó jogszabály, illetőleg a választás és a választási eljárás alapelveinek (3. §) megsértésére (a továbbiakban együtt: jogszabálysértés) hivatkozással bárki benyújthat. A kifogást úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a sérelmezett jogszabálysértés elkövetésétől számított három napon belül megérkezzen. A választási bizottság a benyújtott kifogásról a beérkezésétől – áttétel esetén az elbírálására jogosult választási bizottsághoz történő beérkezésétől – számított három napon belül dönt.

(2) A kifogásnak tartalmaznia kell

- a) a jogszabálysértés megjelölését,
- b) a jogszabálysértés bizonyítékait,
- c) a kifogás benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – postai értesítési címét,
- d) a kifogás benyújtójának választása szerint telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét, illetőleg kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét.

(3) Ha a választási bizottság megítélése szerint a kifogás elbírálására nem az a választási bizottság jogosult, amelyhez azt benyújtották, a választási bizottság az ügyet – legkésőbb a beérkezését követő napon – átteszi az annak elbírálására jogosult választási bizottsághoz, amely köteles az ügyben eljárni.

(4) A választási bizottság a (3) bekezdés szerinti hatáskörét a bizottság elnökére átruházhatja. Ha a választási bizottság, illetőleg a bizottság elnöke az ügyet nem teszi át más választási bizottsághoz, a választási bizottság köteles az ügyben eljárni.

(5) Ha a kifogás elkésett, vagy nem tartalmazza a (2) bekezdés a)-c) pontjában foglaltakat, a kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani. Ha a kifogás áttételére kerül sor, a kifogás határidőben történt benyújtásának vizsgálatakor azt az időpontot kell figyelembe venni, amikor az első választási bizottsághoz beérkezett.

(6) A kifogás a választási bizottság határozatának meghozataláig visszavonható, a választási bizottság azonban az eljárást hivatalból folytathatja.

(7) A külképviseleti választási iroda tevékenysége elleni kifogásról az Országos Választási Bizottság dönt. A kifogást a külképviseleti választási iroda vezetőjéhez kell benyújtani, aki azt faxon vagy elektronikus úton haladéktalanul az Országos Választási Irodához továbbítja. A kifogás közvetlenül az Országos Választási Bizottsághoz is benyújtható.

78. § (1) Ha a választási bizottság a kifogásnak helyt ad

- a) megállapítja a jogszabálysértés tényét,
- b) a jogsértőt eltiltja a további jogszabálysértéstől,
- c) a választási eljárást vagy annak a jogorvoslattal érintett részét megsemmisíti és megismételteti.

(2) A szavazás megsemmisítését és megismételtetését nem zárja ki, ha a 73. § alapján a fellebbezés benyújtására rendelkezésre álló határidő eredménytelenül eltelt, vagy a jogorvoslati eljárás már lezárult.

(3) Ha a választási bizottság a kifogásnak nem ad helyt, azt elutasítja.

Fellebbezés

79. § (1) A választási bizottság elsőfokú határozata ellen bármely választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, illetőleg az ügyben érintett jogi személy fellebbezést nyújthat be.

(2) Fellebbezést lehet benyújtani

- a) jogszabálysértésre hivatkozással, illetve
- b) a választási bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozata ellen.

(3) Nincs helye fellebbezésnek a másodfokon eljáró választási bizottság által hozott határozat, valamint az Országos Választási Bizottság határozata ellen.

80. § (1) A fellebbezést a megtámadott határozatot hozó választási bizottságnál (szavazatszámoló bizottság döntése elleni fellebbezés esetén az elbírálására jogosult választási bizottságnál) kell előterjeszteni.

(2) A fellebbezést úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a megtámadott határozat meghozatalától számított három napon belül megérkezzen az (1) bekezdés szerinti választási bizottsághoz.

(3) A választási bizottságnak a szavazólap adattartalmának jóváhagyásával kapcsolatos döntése elleni fellebbezést úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a választási bizottság döntését követő napon megérkezzen. A fellebbezést elbíráló választási bizottság legkésőbb a fellebbezés felterjesztését követő napon dönt.

(4) A fellebbezésnek tartalmaznia kell

- a) a fellebbezés 79. § (2) bekezdés szerinti alapját,
- b) a fellebbezés benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – postai értesítési címét,

- c) a fellebbezés benyújtójának választása szerint telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét, illetőleg kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét.

(5) A fellebbezésben új tények és bizonyítékok is felhozhatók.

(6) A fellebbezés a választási bizottság határozatának meghozataláig visszavonható, a választási bizottság azonban az eljárást hivatalból folytathatja.

(7) A fellebbezést az ügy összes iratával a beérkezése napján fel kell terjeszteni a fellebbezés elbírálására jogosult választási bizottsághoz. A felterjesztés során az első fokon eljáró választási bizottság a fellebbezésről kialakított álláspontjáról is nyilatkozhat.

A fellebbezési eljárás

81. § (1) A fellebbezésről az annak elbírálására jogosult választási bizottság a beérkezésétől számított három napon belül dönt.

(2) Érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani a fellebbezést, ha az elkésett, nem a 80. § (1) bekezdése szerinti választási bizottsághoz nyújtották be, vagy nem tartalmazza a 80. § (4) bekezdés a) és b) pontjában foglaltakat. A fellebbezés nem utasítható el, ha a jogosult a fellebbezést az elbírálására jogosult választási bizottságnál – határidőben – terjeszti elő.

(3) A fellebbezés alapján a fellebbezés elbírálására jogosult választási bizottság a sérelmezett határozatot, valamint az azt megelőző eljárást megvizsgálja.

(4) A másodfokon eljáró választási bizottság a fellebbezéssel megtámadott határozatot
a) helybenhagyja vagy
b) megváltoztatja.

(5) A fellebbezési eljárás során hozott határozatot a másodfokon eljáró választási bizottság közli a fellebbezővel és azokkal, akikkel az elsőfokú határozatot közölték.

(6) A másodfokon eljáró választási bizottság a fellebbezés elbírálása érdekében megküldött iratokat a határozat meghozatalát – bírósági felülvizsgálat iránti kérelem benyújtása esetén az annak elbírálását – követően öt napon belül visszaküldi a határozattal együtt az első fokon eljáró választási bizottsághoz.

Bírósági felülvizsgálat

82. § (1) A választási bizottság másodfokú határozata, továbbá az Országos Választási Bizottság határozata ellen bármely választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, illetőleg az ügyben érintett jogi személy bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújthat be.

(2) Bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet lehet benyújtani
a) jogszabálysértésre hivatkozással, illetve
b) a választási bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozata ellen.

(3) A bírósági felülvizsgálatra csak akkor kerülhet sor, ha a választási eljárásban a fellebbezési jogot kimerítették, vagy a fellebbezés e törvény rendelkezései szerint kizárt.

(4) A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem visszavonható.

83. § (1) A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet a megtámadott határozatot hozó választási bizottságnál kell előterjeszteni.

(2) A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a megtámadott határozat meghozatalától számított három napon belül megérkezzen az (1) bekezdés szerinti választási bizottsághoz.

(3) A választási bizottságnak a szavazólap adattartalmának jóváhagyásával kapcsolatos döntése elleni bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a választási bizottság döntését követő napon megérkezzen. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet elbíráló bíróság legkésőbb a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem felterjesztését követő napon dönt.

(4) A bírósági felülvizsgálat iránti kérelemnek tartalmaznia kell

- a) a kérelem 82. § (2) bekezdés szerinti jogalapjának megjelölését,
- b) a kérelem benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – postai értesítési címét,
- c) a kérelem benyújtójának választása szerint telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét, illetőleg kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét.

(5) A bírósági felülvizsgálat iránti kérelemben új tények és bizonyítékok is felhozhatók.

(6) A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet a választási bizottság az ügy összes iratával a beérkezése napján felterjeszti az annak elbírálására jogosult bírósághoz. A felterjesztés során a megtámadott határozatot hozó választási bizottság a bírósági felülvizsgálat iránti kérelemről kialakított álláspontjáról is nyilatkozhat.

(7) A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet a másodfokú határozatot hozó választási bizottság székhelye szerint illetékes megyei, fővárosi bíróság bírálja el. Az Országos Választási Bizottság határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet a Legfelsőbb Bíróság bírálja el.

A bírósági felülvizsgálati eljárás

84. § (1) A bírósági felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi képviselőt kötelező. A jogi szakvizsgálóval rendelkező személy saját ügyében ügyvédi képviselőt nélkül is eljárhat.

(2) A bíróság a bírósági felülvizsgálat iránti kérelemről nemperes eljárásban, három hivatásos bíróból álló tanácsban határoz.

(3) A bírósági felülvizsgálat iránti kérelemről a bíróság a felterjesztésétől számított három napon belül dönt.

(4) Érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani a bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet, ha az elkésett, nem a 83. § (1) bekezdése szerinti választási bizottsághoz nyújtották be, vagy nem tartalmazza a 83. § (4) bekezdés a) és b) pontjában foglaltakat.

(5) A kérelem nem utasítható el, ha a jogosult a kérelmet az elbírálására jogosult bíróságnál – határidőben – terjeszti elő. A bíróság ebben az esetben a területi választási iroda vezetőjének rövid úton történő megkeresésével haladéktalanul intézkedik az iratok beszerzéséről, és biztosítja a választási bizottság számára, hogy a bírósági felülvizsgálat iránti kérelemről kialakított álláspontját felterjessze.

(6) A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem alapján a bíróság a sérelmezett határozatot, valamint az azt megelőző eljárást megvizsgálja. A bíróság a kérelmező részére – annak kérésére – biztosítja a szóbeli nyilatkozattétel lehetőségét. Ez esetben az ellenérdekű fél számára is lehetővé kell tenni a szóbeli nyilatkozattételt.

(7) A bíróság a megtámadott határozatot

- a) helybenhagyja vagy
- b) megváltoztatja.

(8) A bírósági felülvizsgálat során hozott határozatot a kérelmezővel és azokkal, akikkel a másodfokú határozatot közölték, a bíróság közli.

(9) A bíróság a határozatát – a személyes adatok kivételével – nyilvánosságra hozza.

(10) A bíróság határozata ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

85. § A jelen fejezetben foglalt rendelkezéseket alkalmazni kell a névjegyzék összeállításával, a médiakampánnyal, valamint az eredmény megállapításával kapcsolatos jogorvoslatokra is, a 20/E. §-ban, a 44/A. §-ban, illetőleg a 73. §-ban foglalt eltérésekkel.”

26. §

A Ve. a következő 86/A. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„A választás kitűzése

86/A. § (1) Az országgyűlési képviselők választásának második fordulóját – az első forduló kitűzésével egyidejűleg – az első fordulót követő 14. napra kell kitűzni.

(2) Az időközi választást az Országos Választási Bizottság tűzi ki.

(3) Az időközi választást a mandátum megüresedésétől számított négy hónapon belülre kell kitűzni. Ha az időközi választás érvénytelen vagy eredménytelen, a következő időközi választást az érvénytelen vagy eredménytelen választás napjától számított négy hónapon belülre kell kitűzni.

(4) Nem lehet időközi választást tartani az általános választások évében január 1-je és augusztus 31-e között.”

27. §

A Ve. 87. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A külképviseleti megfigyelőt a választás első fordulóját (a magyarországi szavazás napját) megelőző 16. napig kell bejelenteni.”

28. §

A Ve. 89. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az a választópolgár, aki a szavazás napján lakcímétől távol, de Magyarország területén tartózkodik, a lakcíme szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjétől kért igazolással azon település helyi választási irodájának vezetőjétől – vagy a szavazás napján szavazatszámláló bizottságától – kérheti a névjegyzékbe való felvételét, ahol a szavazás napján tartózkodik. Az igazolás alapján a választópolgár azon a magyarországi településen szavazhat, ahol tartózkodik.”

29. §

A Ve. a következő 89/A. §-sal egészül ki:

„89/A. § A választás első fordulóját megelőző napon követően a névjegyzéket lakcímváltozás miatt nem lehet módosítani.”

30. §

A Ve. a következő 89/B. §-sal egészül ki:

„89/B. § (1) A külképviseleti névjegyzékbe való felvételt a választás első fordulóját (a magyarországi szavazás napját) megelőző 23. napig lehet kérni.

(2) A külképviseleti névjegyzékbe történő felvétel iránti kérelemben a választópolgár köteles megjelölni, hogy a választás első, második vagy mindkét fordulójára kéri felvételét a külképviseleti névjegyzékbe.

(3) A kérelmet akkor is el kell utasítani, ha nem tartalmazza a (2) bekezdés szerinti adatot.

(4) A külképviseleti névjegyzék a választókerület, valamint a választási forduló megjelölését is tartalmazza.

(5) A helyi választási iroda vezetője a külképviseleti névjegyzék adatait a magyarországi szavazást megelőző 15. napig küldi meg az Országos Választási Irodának.

(6) Az Országos Választási Iroda a külképviseleti névjegyzék adatait megküldi az illetékes országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottságnak is.”

31. §

A Ve. 90. §-ának (2) bekezdése a következő új b) ponttal egészül ki, egyidejűleg a b)-d) pont számozása c)-e) pontra változik:

„b) külképviseleti választási iroda,”

32. §

A Ve. a következő 90/A. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„A választási bizottságok hatásköre

90/A. § (1) A szavazatszámoló bizottság

- a) ellenőrzi a szavazóhelyiséget, levezeti a szavazást, gondoskodik a szavazás törvényes lebonyolításáról,
- b) dönt a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben,
- c) megszámlálja a szavazatokat, és megállapítja a szavazókörben a szavazás eredményét, amiről jegyzőkönyvet állít ki,
- d) indítványozza az illetékes választási bizottságnak a szavazás szavazóköri eredményének megsemmisítését, ha olyan törvénysértést észlel, amely azt érdemben befolyásolta.

(2) Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság

- a) dönt az egyéni választókerületi jelöltek, valamint a csak egy egyéni választókerületben jelöltet állítani kívánó jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,
- b) jóváhagyja az egyéni választókerület szavazólapjának adattartalmát,
- c) dönt az egyéni választókerületi választással kapcsolatos kifogásról,
- d) dönt a szavazatszámoló bizottságnak az (1) bekezdés a) és b) pontja alapján hozott határozata elleni, kizárólag az egyéni választókerületi választást érintő, valamint az egyéni választókerületi és a területi listás választást egyaránt érintő fellebbezésről,
- e) megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
- f) megállapítja és közzéteszi az egyéni választókerületben a választás eredményét,
- g) kiadja az országgyűlési egyéni választókerületi képviselőnek a megbízólevelet,
- h) kezdeményezi az Országos Választási Bizottságnál időközi választás kitűzését,
- i) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

(3) A területi választási bizottság

- a) dönt a területi listák és az azon levő jelöltek, valamint a csak egy megyében/fővárosban jelöltet állítani kívánó jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,
- b) kisorsolja a területi listák sorszámát,
- c) jóváhagyja a területi listás szavazólap adattartalmát,
- d) dönt a területi választókerületi választással kapcsolatos kifogásról,
- e) dönt a szavazatszámoló bizottságnak az (1) bekezdés a) és b) pontja alapján hozott határozata elleni, kizárólag a területi listás választást érintő fellebbezésről,
- f) dönt az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,
- g) megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
- h) megállapítja és közzéteszi a területi választókerületben a választási eredményt,
- i) kiadja a területi listán mandátumot szerzett képviselőknek a megbízólevelet,
- j) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

(4) Az Országos Választási Bizottság

- a) állásfoglalást ad ki a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében; az állásfoglalás iránymutató jellegű, az ellen jogorvoslatnak helye nincs; az állásfoglalást a Magyar Közlönyben közzé kell tenni,
- b) dönt az országos listák és az azokon szereplő jelöltek, valamint a több megyében/fővárosban jelöltet állítani kívánó jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,
- c) kisorsolja az országos listák sorszámát,
- d) dönt a külképviseleti választási iroda tevékenységével kapcsolatos kifogásról, továbbá minden olyan kifogásról, amely nem tartozik az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság, illetőleg a területi választási bizottság hatáskörébe,
- e) dönt a területi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,
- f) megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
- g) megállapítja, hogy mely jelölő szervezetek érték el a törvényben meghatározott mértékű %-os szavazathatárt,
- h) megállapítja, hogy az országgyűlési képviselő-választásokon az országos listák jelöltjei közül kik szereztek mandátumot,
- i) kiadja az országos listán mandátumot szerzett képviselőknek a megbízólevelet,
- j) megállapítja és közzéteszi a választás országosan összesített eredményét,
- k) kitűzi az időközi országgyűlési képviselőválasztást, és megállapítja annak naptár szerinti határnapjait,
- l) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését,
- m) beszámol az Országgyűlésnek az országgyűlési képviselők általános választásáról.”

33. §

A Ve. a következő 96/A. és 96/B. §-sal és alcímekkel egészül ki:

„Szavazás a külképviseleten

96/A. § (1) Az első fordulóban a külképviseleten a magyarországi szavazás napját megelőző 7. napon, helyi idő szerint 6 és 19 óra között lehet szavazni. Azokon a külképviseleteken, ahol az időeltolódás a közép-európai időhöz képest -1 vagy -2 óra, a helyi idő szerinti 6 óra és a közép-európai idő szerinti 19 óra között lehet szavazni. Az amerikai kontinensen létesített külképviseleteken a magyarországi szavazást megelőző 8. napon, helyi idő szerint 6 és 19 óra között lehet szavazni.

(2) A külképviseleti választási iroda a külső borítékon feltünteti annak az országgyűlési egyéni választókerületnek a megjelölését, amelynek szavazólapján a választópolgár szavaz.

A külképviseleten leadott szavazatok továbbítása

96/B. § (1) Az országgyűlési választás első fordulója esetén a magyarországi szavazás előtti 3. nap 24.00 óráig kell az urnának az Országos Választási Irodához érkeznie.

(2) Az Országos Választási Bizottság a határidőben beérkezett urnákat felbontja, és a külképviseleteken leadott szavazatokat tartalmazó szavazási iratokat – a külső borítékok felbontása nélkül – az Országos Választási Bizottság elnöke vagy az általa megbízott tagja az illetékes országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság elnökének vagy az általa megbízott tagjának adja át.

(3) Ha a külképviseleti szavazatokat tartalmazó borítékon nincs feltüntetve az országgyűlési egyéni választókerület megjelölése, a borítékot az Országos Választási Bizottság – annak felbontása nélkül – mint le nem adott szavazási iratot külön köteget, és e tényt külön jegyzőkönyvben rögzíti.

(4) Az országgyűlési választáson az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság végzi a 73/A. § szerinti feladatot

- a) a választás első fordulóján a magyarországi szavazás napján,
- b) a választás második fordulóján a szavazási iratok beérkezését követően haladéktalanul.”

34. §

A Ve. a következő 97/A. §-sal egészül ki:

„97/A. § (1) Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság a 73/A. § (4) bekezdése szerinti, a külképviseleti szavazólapokat tartalmazó belső borítékokat – azok felbontása nélkül – szállítóborítékba zárja, amelyen fel kell tüntetni az abban elhelyezett belső borítékok számát. A szállítóborítékot az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság tagjai aláírásukkal hitelesítik, továbbá elnöke bélyegzőlenyomattal is ellátja. Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság a szállítóborítékban elhelyezett belső borítékok számát külön jegyzőkönyvben rögzíti. Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság elnöke a szállítóborítékot és a jegyzőkönyv egy példányát az országgyűlési egyéni választókerület székhelyén lévő, az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság által kijelölt szavazókör szavazatszámláló bizottsága elnökének adja át.

(2) Az (1) bekezdés szerinti szavazatszámláló bizottság a külképviseleti szavazólapokat tartalmazó borítékokat – azok felbontása nélkül – összekeveri a szavazókörben leadott szavazatokat tartalmazó borítékokkal.

(3) A szavazás második fordulójában az (1) bekezdése szerinti szavazatszámláló bizottság a szavazás lezárása után lezárja az urnát úgy, hogy ne lehessen abba szavazólapot elhelyezni vagy abból szavazólapot eltávolítani. Az urnát a szavazatszámláló bizottság az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottságnak adja át, amely gondoskodik annak biztonságos őrzéséről.

(4) A szavazás második fordulójában az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság legkésőbb a magyarországi szavazást követő 6. napon az urnát és a 73/A. § (4) bekezdése szerinti szavazólapokat tartalmazó borítékokat átadja az (1) bekezdés szerinti szavazatszámláló bizottságnak, amely a jelen §-ban és – a 76. § kivételével – a IX. fejezetben foglalt feladatokat haladéktalanul ellátja.”

35. §

A Ve. 98. §-a új (3) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi (3) és (4) bekezdés megjelölése (4) és (5) bekezdésre változik:

„(3) A területi választási bizottság a szavazatszámoló bizottságok jegyzőkönyvei alapján összesíti a szavazatokat, és megállapítja a listákra leadott érvényes szavazatok számát, amelyet jegyzőkönyvben rögzít. A jegyzőkönyvet az Országos Választási Bizottsághoz kell továbbítani.”

36. §

A Ve. a következő 98/A. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„A megüresedett mandátum betöltése

98/A. § Ha a területi listán vagy az országos listán megválasztott képviselő kiesik, helyére a jelölő szervezet a mandátum megüresedésétől számított 30 napon belül jelentheti be a mandátumot szerző jelöltet az illetékes választási bizottságnál.”

37. §

A Ve. 99. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„99. § (1) A választási bizottságnak a választás eredményét megállapító döntése [90/A. § (2) bekezdés f) pont, 90/A. § (3) bekezdés h) pont] elleni fellebbezést úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a választási bizottság döntését követő napon megérkezzen. A fellebbezés elbírálására jogosult választási bizottság a fellebbezésről legkésőbb a beérkezését követő napon dönt. A választási bizottság határozata elleni bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a választási bizottság döntését követő napon megérkezzen. A bíróság a kérelemről legkésőbb a felterjesztését követő napon dönt.

(2) Ha a szavazást a választási bizottság vagy a bíróság megismételteti, a választási bizottság a megismételt szavazást a megismételtetett szavazás napját követő hetedik napra tűzi ki.”

38. §

A Ve. 99/K. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„99/K. § (1) Az európai parlamenti képviselők választásán a következő választási bizottságok működnek:

- a) szavazatszámoló bizottság,
- b) az egy szavazókörral rendelkező településeken a szavazatszámoló bizottság feladatait ellátó helyi választási bizottság,
- c) területi választási bizottság,
- d) Országos Választási Bizottság.

- (2) Az európai parlamenti képviselők választásán a következő választási irodák működnek:
- helyi választási iroda,
  - külképviseleti választási iroda,
  - országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda,
  - területi választási iroda,
  - Országos Választási Iroda.
- (3) A szavazatszámoló bizottság
- ellenőrzi a szavazóhelyiséget, levezeti a szavazást, gondoskodik a szavazás törvényes lebonyolításáról,
  - dönt a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben,
  - megszámlálja a szavazatokat, és megállapítja a szavazókörben a szavazás eredményét, amiről jegyzőkönyvet állít ki,
  - indítványozza az illetékes választási bizottságnak a szavazás szavazóköri eredményének megsemmisítését, ha olyan törvénysértést észlel, amely azt érdemben befolyásolta.
- (4) A területi választási bizottság
- dönt a választással kapcsolatos, kizárólag az illetékességi területét érintő kifogásról,
  - dönt a szavazatszámoló bizottságnak a (3) bekezdés a) és b) pontja alapján hozott határozata elleni fellebbezésről,
  - a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.
- (5) Az Országos Választási Bizottság
- állásfoglalást ad ki a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében; az állásfoglalás iránymutató jellegű, az ellen jogorvoslatnak helye nincs; az állásfoglalást a Magyar Közlönyben közzé kell tenni,
  - dönt a listák és az azokon szereplő jelöltek, valamint a jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,
  - kisorsolja a listák sorszámát,
  - jóváhagyja az Európai Parlament tagjai választása szavazólapjának adattartalmát,
  - megszámlálja a külképviselteken leadott szavazatokat, és megállapítja a külképviseleti szavazás eredményét, amiről jegyzőkönyvet állít ki,
  - dönt a külképviseleti választási iroda tevékenységével kapcsolatos kifogásról, továbbá minden olyan kifogásról, amely nem tartozik a területi választási bizottság hatáskörébe,
  - dönt a szavazatszámoló bizottságnak a (3) bekezdés c) pontja alapján hozott határozata elleni fellebbezésről,
  - dönt a területi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,
  - megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
  - megállapítja, hogy mely jelölő szervezetek listái érték el a törvényben meghatározott mértékű %-os szavazathatárt,
  - megállapítja, hogy a listák jelöltjei közül kik szereztek mandátumot,
  - megállapítja és közzéteszi a választás eredményét,
  - kiadja a mandátumot szerzett képviselőknek a megbízólevelet,

- n) a tudomására jutott törvénytértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését,
- o) beszámol az Országgyűlésnek az Európai Parlament tagjainak választásáról.”

39. §

A Ve. 99/O. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„99/O. § (1) A külképviseleten leadott szavazatok megszámlálását az Országos Választási Bizottság végzi. A külképviseleti szavazás eredményét az Országos Választási Bizottság egy összesített jegyzőkönyvben állapítja meg.

(2) Az Országos Választási Bizottság a választás eredményét a szavazatszámoló bizottságok által kiállított jegyzőkönyvek és a külképviseleti szavazás eredményéről kiállított jegyzőkönyv alapján, legkésőbb a szavazást követő 6. napon állapítja meg.

(3) A szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntése ellen önálló fellebbezésnek van helye, amelyet az Országos Választási Bizottság – a választás eredményének megállapítását megelőzően – bírál el.

(4) Az Országos Választási Bizottságnak a választás eredményét megállapító döntése ellen a szavazóköri eredmények összesítésére, a külképviseleti szavazás eredményének megállapítására, illetőleg a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértésére hivatkozással lehet bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet benyújtani.”

40. §

A Ve. 99/P. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„99/P. § (1) A helyi választási iroda vezetőjének a 99/D. § (3) és (4) bekezdése, a 99/G. § (1) bekezdésének b) pontja, illetőleg (2) bekezdése szerinti döntése ellen a határozat kézhezvételét követő 3 napon belül lehet kifogást benyújtani.

(2) Az Országos Választási Bizottságnak a 99/L. § (6) bekezdés szerinti döntése ellen a határozat kézhezvételét követő 3 napon belül lehet bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet benyújtani.”

41. §

A Ve. 100. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„100. § Az I-X. fejezet rendelkezéseit – a külképviseleti névjegyzékkel és a külképviseleti szavazással kapcsolatos rendelkezések kivételével – a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a helyi kisebbségi önkormányzatok tagjainak választásán (a továbbiakban együtt: önkormányzati választások) a jelen fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.”

42. §

(1) A Ve. 102. §-ának (1) bekezdése a következő rendelkezéssel egészül ki:

„A helyi választási iroda vezetője minden év januárjában felülvizsgálja az egyéni választókerületek számát, sorszámát és területi beosztását, és e döntését a helyben szokásos módon február 15-ig közzéteszi. Az egyéni választókerületek kialakítását érintő változásokat a helyi választási iroda vezetője egyébként folyamatosan figyelemmel kíséri, és a szükséges intézkedéseket megteszi, és e döntését a helyben szokásos módon közzéteszi.”

(2) A Ve. 102. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az (1) és (2) bekezdés rendelkezéseit csak az általános önkormányzati választásokon és a képviselő-testület feloszlása vagy feloszlása miatt kitűzött időközi választásokon kell alkalmazni.”

43. §

A Ve. 105. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A szavazatszámoló bizottság és a helyi választási bizottság megbízott tagja más településen, a fővárosban más kerületben, a területi választási bizottság megbízott tagja más megyében induló jelölt is lehet.”

44. §

A Ve. a következő 105/A. §-sal és 105/B. §-sal, valamint az azokat megelőző alcímmel egészül ki:

„A választási bizottságok hatásköre

105/A. § (1) A szavazatszámoló bizottság

- a) ellenőrzi a szavazóhelyiséget, levezeti a szavazást, gondoskodik a szavazás törvényes lebonyolításáról,
- b) dönt a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben,
- c) megszámlálja a szavazatokat, és megállapítja a szavazókörben a szavazás eredményét, amiről jegyzőkönyvet állít ki,
- d) indítványozza az illetékes választási bizottságnak a szavazás szavazóköri eredményének megsemmisítését, ha olyan törvénysértést észlel, amely azt érdemben befolyásolta.

(2) A helyi választási bizottság

- a) kitűzi a helyi kisebbségi önkormányzati választást,
- b) dönt a polgármester-, a kislistás, illetőleg az egyéni választókerületi jelöltek, a kisebbségi önkormányzati jelöltek, a kompenzációs listák, valamint a csak egy településen jelöltet állítani kívánó jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,
- c) kisorsolja a kompenzációs listák, a kisebbségek sorszámát,
- d) jóváhagyja a település szavazólapjainak adattartalmát,

- e) dönt a polgármester-, a képviselő-, a kisebbségi önkormányzati választással kapcsolatos kifogásról,
  - f) dönt a szavazatszámoló bizottságnak az (1) bekezdés a) és b) pontja alapján hozott, kizárólag a települési (polgármester-, képviselő-, kisebbségi önkormányzati) választást érintő, valamint a települési és a területi önkormányzati vagy főpolgármester-választást egyaránt érintő határozata elleni fellebbezésről,
  - g) megsemmisíti a polgármester-, a képviselő-, a kisebbségi önkormányzati választás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
  - h) egyenlő szavazatszám esetén kisorsolja, hogy a kislistás, illetőleg kisebbségi önkormányzati választáson melyik jelölt szerez mandátumot,
  - i) megállapítja és közzéteszi a polgármester-, a képviselő-, a kisebbségi önkormányzati választás eredményét,
  - j) kiadja a polgármesternek, a települési és a kisebbségi önkormányzati képviselőknek a megbízólevelet,
  - k) kitűzi az időközi polgármester-, képviselő-, kisebbségi önkormányzati választást, és megállapítja annak naptár szerinti határnapjait,
  - l) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.
- (3) A területi választási bizottság
- a) dönt a megyei/fővárosi listák és az azon levő jelöltek, a főpolgármester-jelöltek, valamint a csak egy megyében/fővárosban jelöltet állítani kívánó jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,
  - b) kisorsolja a megyei/fővárosi listák sorszámát,
  - c) jóváhagyja a megyei/fővárosi listás szavazólap, valamint a főpolgármester-választás szavazólapjának adattartalmát,
  - d) dönt a megyei/fővárosi listás választással és a főpolgármester-választással kapcsolatos kifogásról,
  - e) dönt a szavazatszámoló bizottságnak az (1) bekezdés a) és b) pontja alapján hozott, kizárólag a területi önkormányzati vagy főpolgármester-választást érintő fellebbezésről,
  - f) dönt a helyi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,
  - g) megsemmisíti megyei/fővárosi listás választás, illetőleg a főpolgármester-választás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
  - h) megállapítja és közzéteszi a megyei/fővárosi listás választás, valamint a főpolgármester-választás eredményét,
  - i) kiadja a megyei/fővárosi listán mandátumot szerzett képviselőknek és a főpolgármesternek a megbízólevelet,
  - j) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.
- (4) Az Országos Választási Bizottság
- a) állásfoglalást ad ki a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében; az állásfoglalás iránymutató jellegű, az ellen jogorvoslatnak helye nincs; az állásfoglalást a Magyar Közlönyben közzé kell tenni,
  - b) dönt minden olyan kifogásról, amely nem tartozik a helyi választási bizottság, illetőleg a területi választási bizottság hatáskörébe,
  - c) dönt a területi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,
  - d) közzéteszi a választás helyi választási bizottságok, illetőleg területi választási bizottságok által megállapított, országosan összesített eredményét,

- e) a tudomására jutott törvénytértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését,
- f) beszámol az Országgyűlésnek a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásáról.

105/B. § (1) Új község alakítása és településegyesítés megszűntetése esetén a képviselő-testület a területszervezési döntésnek megfelelően kialakított szavazókörök figyelembevételével választja meg a szavazatszámú bizottságokat. Az új község képviselő-testülete a megalakulását követő 30 napon belül helyi választási bizottságot, legkésőbb a következő választás kitűzését követően új szavazatszámú bizottságokat választ.

(2) Lakott területrészt átadása, átvétele, cseréje esetén az érintett területrészen a fogadó település képviselő-testülete által választott szavazatszámú bizottság, valamint a fogadó település helyi választási bizottsága jár el.

(3) Településegyesítés esetén mindkét településen annak a településnek a helyi választási bizottsága jár el, amelynek a választás évében január 1-jén több lakosa volt.

(4) Település másik megyéhez történő átcsatolása esetén a választási eljárás során e törvény rendelkezéseit annak figyelembe vételével kell alkalmazni, hogy a település másik megyéhez történő átcsatolásáról rendelkező területszervezési döntés a választás kitűzésének napján hatályba lép.”

45. §

A Ve. 115. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az időközi választást az ok felmerülésétől számított 30 napon belül az illetékes választási bizottság tűzi ki. Az időközi választást a mandátum megüresedésétől számított négy hónapon belülre, a képviselő-testület feloszlása vagy feloszlása esetén három hónapon belülre kell kitűzni. Nem lehet időközi választást tartani az általános önkormányzati választások évében április 1-je és az általános választás napja között. Az időközi választásra az általános választás szabályait kell alkalmazni.”

46. §

A Ve. 116. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„116. § Az I-X. fejezet, valamint a 89. §, a 99/O. § rendelkezéseit az országos népszavazáson a jelen fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.”

47. §

A Ve. 118. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Valamennyi aláírásgyűjtő ívet a népszavazásra javasolt kérdéssel kell kezdeni. Egy aláírásgyűjtő íven egy kérdés szerepelhet. Az aláírásoknak a kérdéssel azonos oldalon kell szerepelniük.”

48. §

A Ve. 122. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„122. § (1) A népszavazás időpontját a köztársasági elnök a népszavazást elrendelő országgyűlési határozat elleni jogorvoslati határidő eredménytelen elteltét – jogorvoslat esetén annak elbírálását – követő 15 napon belül tűzi ki.

(2) A népszavazást legkésőbb 43 nappal a szavazás napja előtt, az azt elrendelő országgyűlési határozat közzétételét – jogorvoslat esetén az annak elbírálását – követő 90 napon belüli időpontra kell kitűzni.

(3) A népszavazást a (2) bekezdés szerinti 43 napos időközön belülre is ki lehet tűzni, ha más kérdésben a köztársasági elnök már korábban népszavazást tűzött ki, annak idejéig legalább 20 nap van hátra, és az újabb kérdésben történő népszavazás egyidejű megtartása a szavazás lebonyolításának törvényességét nem veszélyezteti.

(4) Nem lehet népszavazást tartani az országgyűlési képviselők, az Európai Parlament tagjai, illetőleg a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának napján, valamint az azt megelőző és követő 41 napon belül. Ha a népszavazást emiatt nem lehet a (2) bekezdés szerint kitűzni, a népszavazást a választást követő 131 napon belüli időpontra kell kitűzni.

(5) A népszavazás elrendeléséről és a népszavazás időpontjának kitűzéséről szóló határozatot a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.”

49. §

A Ve. 124. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A népszavazáson az alábbi választási irodák működnek:

- a) helyi választási iroda,
- b) külképviseleti választási iroda,
- c) országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda,
- d) területi választási iroda,
- e) Országos Választási Iroda.”

50. §

A Ve. a következő 124/A. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„A választási bizottságok hatásköre

124/A. § (1) A szavazatszámoló bizottság

- a) ellenőrzi a szavazóhelyiséget, levezeti a szavazást, gondoskodik a szavazás törvényes lebonyolításáról,
- b) dönt a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben,
- c) megszámlálja a szavazatokat, és megállapítja a szavazókörben a szavazás eredményét, amiről jegyzőkönyvet állít ki,
- d) indítványozza az illetékes választási bizottságnak a szavazás szavazóköri eredményének megsemmisítését, ha olyan törvénysértést észlel, amely azt érdemben befolyásolta.

- (2) A területi választási bizottság
- a) dönt a népszavazással kapcsolatos, kizárólag az illetékességi területét érintő kifogásról,
  - b) dönt a szavazatszámoló bizottságnak az (1) bekezdés a) és b) pontja alapján hozott határozata elleni fellebbezésről,
  - c) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.
- (3) Az Országos Választási Bizottság
- a) állásfoglalást ad ki a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében; az állásfoglalás iránymutató jellegű, az ellen jogorvoslatnak helye nincs; az állásfoglalást a Magyar Közlönyben közzé kell tenni,
  - b) dönt az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítéséről,
  - c) elvégzi a benyújtott aláírások ellenőrzését,
  - d) jóváhagyja az országos népszavazás szavazólapjának adattartalmát,
  - e) megszámlálja a külképviseleten leadott szavazatokat, és megállapítja a külképviseleti szavazás eredményét, amiről jegyzőkönyvet állít ki,
  - f) dönt a külképviseleti választási iroda tevékenységével kapcsolatos kifogásról, továbbá minden olyan kifogásról, amely nem tartozik a területi választási bizottság hatáskörébe,
  - g) dönt a szavazatszámoló bizottságnak az (1) bekezdés c) pontja alapján hozott határozata elleni fellebbezésről,
  - h) dönt a területi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,
  - i) megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
  - j) megállapítja és közzéteszi a népszavazás eredményét,
  - k) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését,
  - l) beszámol az Országgyűlésnek az országos népszavazásról.”

51. §

(1) A Ve. 125. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A külképviseletre az (1) bekezdésben foglalt rendelkezések megfelelő alkalmazásával lehet megfigyelőt megbízni.”

52. §

A Ve. 126. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Egy szavazólapon csak egy kérdés szerepelhet.”

53. §

A Ve. a következő 131/A. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„A választási bizottságok hatásköre

131/A. § Az Országos Választási Bizottság

- a) állásfoglalást ad ki a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében; az állásfoglalás iránymutató jellegű, az ellen jogorvoslatnak helye nincs; az állásfoglalást a Magyar Közlönyben közzé kell tenni,
- b) dönt a kérdés és az aláírásgyűjtő ív hitelesítéséről,
- c) elvégzi a benyújtott aláírások ellenőrzését,
- d) dönt a benyújtott kifogásról,
- e) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.”

54. §

A Ve. 132. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„132. § Az I-X. fejezet rendelkezéseit – a külképviseleti névjegyzékkel és a külképviseleti szavazással kapcsolatos rendelkezések kivételével –, valamint a 118. § (2)-(5) bekezdése, a 119. §, a 121. §, a 122. § (1) bekezdése, a 123. §, a 126. és a 127. § rendelkezéseit a helyi népszavazáson az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.”

55. §

A Ve. 141. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„141. § A népszavazás időpontját a képviselő-testület, illetőleg a fővárosi, megyei közgyűlés (e fejezetben együtt: képviselő-testület) a népszavazás elrendelésével egyidejűleg tűzi ki, az attól számított négy hónapon belüli időpontra.”

56. §

A Ve. a következő 143/A. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„A választási bizottságok hatásköre

143/A. § (1) A szavazatszámoló bizottság

- a) ellenőrzi a szavazóhelyiséget, levezeti a szavazást, gondoskodik a szavazás törvényes lebonyolításáról,
- b) dönt a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben,
- c) megszámlálja a szavazatokat, és megállapítja a szavazókörben a szavazás eredményét, amiről jegyzőkönyvet állít ki,
- d) indítványozza az illetékes választási bizottságnak a szavazás szavazóköri eredményének megsemmisítését, ha olyan törvénysértést észlel, amely azt érdemben befolyásolta.

(2) A helyi választási bizottság

- a) elvégzi a benyújtott aláírások ellenőrzését,
- b) dönt a népszavazással kapcsolatos kifogásról,

- c) dönt a szavazatszámláló bizottságnak az (1) bekezdés a) és b) pontja alapján hozott határozata elleni fellebbezésről,
- d) megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
- e) megállapítja és közzéteszi a népszavazás eredményét,
- f) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

(3) A területi választási bizottság

- a) dönt a helyi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,
- b) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

(4) Az Országos Választási Bizottság állásfoglalást ad ki a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében; az állásfoglalás iránymutató jellegű, az ellen jogorvoslatnak helye nincs; az állásfoglalást a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

(5) Területi szintű helyi népszavazás esetén a (2) bekezdésben foglalt feladatokat a területi választási bizottság, a (3) bekezdésben foglalt feladatokat az Országos Választási Bizottság látja el.”

57. §

A Ve. a következő 148/A. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„A választási bizottságok hatásköre

148/A. § (1) A helyi választási bizottság

- a) elvégzi a benyújtott aláírások ellenőrzését,
- b) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

(2) A területi választási bizottság

- a) dönt a helyi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,
- b) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

(3) Területi szintű helyi népi kezdeményezés esetén az (1) bekezdésben foglalt feladatokat a területi választási bizottság, a (2) bekezdésben foglalt feladatokat az Országos Választási Bizottság látja el.”

58. §

A Ve. 149. §-ának r) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában]

„r) *külképviselőt*: a Magyar Köztársaság nagykövetsége és főkonzulátusa.”

III. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Módosuló jogszabályok

59. §

Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Vjt.) 46. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A területi listán, illetőleg az országos listán mandátumhoz jutott képviselő megbízatásának megszűnése esetén a mandátumot – a listán eredetileg is szereplő jelöltek közül – a párt által megnevezett, ennek hiányában a listán soron következő jelölt szerzi meg. Közös lista esetén – ha a pártok határidőben nem nevezik meg a mandátumot szerző jelöltet –

- a) a kiesett képviselőt állító párt által állított, a közös listán soron következő jelölt, ha pedig ilyen jelölt nincs,
- b) a közös listán soron következő jelölt szerzi meg a mandátumot.”

60. §

A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 1990. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Övjt.) 59. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A települési és a helyi kisebbségi önkormányzat képviselő-testülete tagjainak számát a szavazás kitűzése évének január 1-jei lakosság száma alapján kell meghatározni.”

61. §

(1) A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 18. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A képviselő-testület a megbízatásának lejárta előtt név szerinti szavazással, minősített többségű döntéssel kimondhatja a feloszlását. A képviselő-testület az új képviselő-testület alakuló üléséig, a polgármester az új polgármester megválasztásáig ellátja feladatát, gyakorolja hatáskörét. A képviselő-testület feloszlása nem mondható ki a választást követő hat hónapon belül, illetőleg az általános önkormányzati választásokat megelőző év október 1. napját követően. Az időközi választás költségét az önkormányzat viseli.”

(2) Az Ötv. 93. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az Országgyűlés a Kormánynak – az Alkotmánybíróság véleményének kikérése után

előterjesztett – javaslatára feloszlatja azt a helyi képviselő-testületet, amelynek működése az Alkotmánnyal ellentétes [Alkotmány 19. § (3) bek. 1. pont]. Ha az Országgyűlés az önkormányzati képviselő-testületet feloszlatja, egyidejűleg három hónapon belüli időpontra kitzúzi az időközi választást.”

62. §

A területszervezési eljárásról szóló 1999. évi XLI. törvény 3. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az Országgyűlés döntése az országgyűlési képviselők választását érintően a következő országgyűlési képviselői általános választás kitzúzésének napján, az önkormányzati választást érintően a következő önkormányzati általános választás kitzúzésének napján lép hatályba; erről az Országgyűlés szükség esetén a területszervezési döntéssel egyidejűleg határoz.”

Hatálybalépés

63. §

(1) Ez a törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

- a) a Ve. 22. §-a (2) bekezdéséből az „a választókerületben induló” szövegrész; 99/I. §-a; 99/J. §-a; 99/N. §-a; 115/A. §-a és a hozzá tartozó alcím; 130. §-ának (4) bekezdése; 172-193. §-a;
- b) a Vjt. 1. és 2. §-a, 47. és 48. §-a, 50. §-ának (1) bekezdése,
- c) az Övjt. 55. §-a,
- d) az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény 1. §-a, 15. §-a és 16. §-a,
- e) a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény, valamint az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény módosításáról szóló 2000. évi XXII. törvény 5. §-a, 12. §-a és 13. §-a,
- f) az Európai Parlament tagjainak választásáról szóló 2003. évi CXIII. törvény 15. §-a és 17. §-a,
- g) a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény módosításáról szóló 2004. évi XLIII. törvény,
- h) a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény módosításáról szóló 2004. évi XCII. törvény.

(3) 2009. december 31-én hatályát veszti

- a) e törvény 3. §-a, 16. §-a, 20. §-a, 23. §-a, 27. §-a, 30. §-a, 31. §-a és 33. §-a, 34. §-a, 41. §-a, 57. §-a, valamint
- b) a Ve. e törvénnyel megállapított 7/A. §-a; 16. §-a (2) bekezdésének d) pontja, továbbá (6) bekezdése; 20/A-20/D. §-a és a hozzá tartozó alcímek; 20/E. §-ának (2) bekezdése, továbbá a hozzá tartozó alcím „ , , illetőleg a külképviseleti névjegyzék” szövegrésze, (3) bekezdéséből az „ , , illetőleg a külképviseleti névjegyzékbe való felvétel vagy annak elutasítása miatti kifogást” szövegrész, (4) bekezdéséből az „ , , illetőleg a külképviseleti névjegyzéket” szövegrész, (6) bekezdéséből az „ , , illetőleg a külképviseleti névjegyzék” szövegrész; 35. §-a (2) bekezdéséből a „ , , továbbá a külképviseleteken” szövegrész, (3)

bekezdésének második mondata; 36. §-a (1) bekezdéséből az „ , a külképviseleti választási iroda tagjait az Országos Választási Iroda vezetője” szövegrész; 37. §-a (1) bekezdésének második mondata; 71/A-71/C. §-a és a hozzá tartozó alcímek; 73/A. §-a és a hozzá tartozó alcím; 77. §-ának (2) bekezdése; 87. §-ának (4) bekezdése; 89/B. §-a; 90. §-a (2) bekezdésének b) pontja; 90/A. §-a (4) bekezdése d) pontjából az „a külképviseleti választási iroda tevékenységével kapcsolatos kifogásról, továbbá” szövegrész; 96/A-96/B. §-a és a hozzá tartozó alcímek; 97/A. §-a; 99/K. §-a (2) bekezdésének b) pontja, (5) bekezdésének d) pontja és e) pontjából az „a külképviseleti választási iroda tevékenységével kapcsolatos kifogásról, továbbá” szövegrész; 99/O. §-ának (1) bekezdése, (2) bekezdéséből az „és a külképviseleti szavazás eredményéről kiállított jegyzőkönyv” szövegrész, (4) bekezdéséből az „a külképviseleti szavazás eredményének megállapítására,” szövegrész; 100. §-ából az „– a külképviseleti névjegyzékkel és a külképviseleti szavazással kapcsolatos rendelkezések kivételével –” szövegrész; 124. §-a (2) bekezdésének b) pontja; 124/A. §-a (3) bekezdésének d) pontja és e) pontjából az „a külképviseleti választási iroda tevékenységével kapcsolatos kifogásról, továbbá” szövegrész; 132. §-ából az „– a külképviseleti névjegyzékkel és a külképviseleti szavazással kapcsolatos rendelkezések kivételével –” szövegrész; valamint 149. §-ának r) pontja.

INDOKOLÁS

a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény módosításáról szóló törvényjavaslathoz

Általános indokolás

A választási törvényeket érintő átfogó törvénymódosítás 1997 óta nem történt. Az Alkotmány 2004. május 1-jén hatályba lépett módosítása, az Alkotmánybíróság határozatai, illetőleg a joggyakorlat által felhalmozott tapasztalatok alapján azonban ma már elkerülhetetlen, hogy a választási eljárás szabályai megreformálásra kerüljenek.

Jelen törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) elrendeli a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) átfogó jellegű, továbbá a következő törvények kisebb mértékű módosítását:

- az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvény, (a továbbiakban: Vjt.),
- a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 1990. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Övjt.),
- az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.),
- a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.),
- a területszervezési eljárásról szóló 1999. évi LXV. törvény.

A Javaslat ideiglenesen, 2009. december 31-ig biztosítja a külföldön szavazás lehetőségét az általános és időközi országgyűlési választásokon, az országos népszavazáson és az Európai Parlament tagjainak választásán. A szavazás a Magyar Köztársaság nagykövetségein és főkonzulátusain történik.

A Javaslat megszünteti az Alkotmánybíróság 51/2002. (X. 24.), 59/2003. (XI. 26.), 60/2003. (XI. 26.) és 32/2004. (IX. 14.) AB határozataiban megállapított alkotmányos mulasztásokat, továbbá megreformálja a választási bizottságok eljárását és a Ve. jogorvoslati rendszerét is.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

A választások kitűzésével kapcsolatos – eddig a Vjt-ben, az Övjt-ben és az Nsztv-ben szabályozott – rendelkezés eljárásjogi természetű, így azt a Ve-ben indokolt szabályozni minden választástípusra vonatkozóan egységesen.

A megismételt szavazás megtartására vonatkozó általános határidő megváltozik, tekintettel arra, hogy a megismételt szavazás napját követő 7. napon való megtartás lehetősége nem reális. Helyette az eddig az önkormányzati választásokon irányadó azon szabály válik általános jelleggel alkalmazandóvá, mely szerint a megismételt szavazást a megismételt szavazás napját követő 30 napon belülre kell kitűzni. Országgyűlési választásokon azonban – a két forduló közötti rövid időtartamra tekintettel – megmarad az eddigi szabályozás.

A 2. §-hoz

E § a Ve. 6. § (2) bekezdés első mondatát hagyja el, tekintettel arra, hogy a Ve. 74. § (3) bekezdése is tartalmazza ugyanezt a szabályt.

A 3. §-hoz

A választási eljárás során a nyilvánosság elvének érvényesülését szolgálja az először a 2004. évi XCII. törvénnyel bevezetett külképviseleti megfigyelő jogintézményének további alkalmazása. A megfigyelő – funkciója szerint – az őt delegáló jelölő szervezet vagy független jelölt megbízásából kíséri figyelemmel a külképviseleti szavazás menetét, azaz nem választási szerv, de részt vesz a választási eljárás ellenőrzésében. Ehhez a funkcióhoz igazodnak a részére biztosított jogosítványok is.

A 4. §-hoz

Tekintettel arra, hogy a választás kitűzése esetén a helyi választási iroda vezetőjének a Ve. 11. §-ában foglalt tiltó rendelkezés miatt már nincs lehetősége a szavazókörök módosítására, a Javaslat előírja, hogy a szavazókörök felülvizsgálata minden év januárjában megtörténjen. E szabály azonban az eddigiekhez képest további törvényi garancia, azaz nem mentesíti a helyi választási iroda vezetőjét azon kötelezettsége alól, hogy a szavazókörök kialakítását érintő változásokat folyamatosan figyelemmel kísérje, és az ebből fakadó intézkedéseket megtegye.

Az 5. §-hoz

A külképviseleti névjegyzékbe a választópolgár a lakcíme szerint illetékes választási iroda vezetőjéhez intézett kérelemre kerülhet be. A kérelem személyesen, meghatalmazott útján illetve ajánlott levélben is benyújtható. A külképviseleti névjegyzékbe felvett választópolgárt a helyi választási iroda vezetője törli a lakcíme szerinti névjegyzékből. A külképviseleti névjegyzék adatait az Országos Választási Iroda összesíti, majd külképviseletenkénti bontásban eljuttatja a külképviseleti választási irodák részére, melyek azt nem módosíthatják. A külképviseleti névjegyzék hazai vezetése és lezárása jelenti a garanciát arra, hogy csak az azon szereplő választópolgár adhassa le a szavazatát a külképviseleten.

A Javaslat a választói névjegyzékkel és a külképviseleti névjegyzékkel kapcsolatos kifogás szabályai tekintetében a 2004. évi XCII. törvénnyel bevezetett szabályozást teszi általánossá, azaz ha a benyújtott kifogásnak a helyi választási iroda vezetője nem ad helyt, azt közvetlenül

a helyi bíróságnak (Budapesten a Pesti Központi Kerületi Bíróságnak) küldi meg. Ezzel a megoldással a jogorvoslati folyamat gyorsabbá válik.

A 6. §-hoz

A választási eljárás minden résztvevőjének elemi érdeke, illetőleg a választás eredményeként létrejött közjogi testületek legitimitásának egyik alapja, hogy a választási bizottságokban minél több, a jelölő szervezetek és a független jelöltek által megbízott tag vegyen részt. Ennek az elvnek a minél szélesebb érvényesülése érdekében a megbízott tagok bejelentésének határideje a szavazást megelőző 16. napról a 9. napra csökken. Ez a határidő egyben biztosítja azt a minimális időtartamot, mely lehetővé teszi, hogy a választás napjáig a szavazatszámláló bizottság tagjai a szavazásnap feladataira megfelelően felkészüljenek.

A választási bizottságok megbízott tagjait főszabály szerint a választási bizottság elnökénél kell bejelenteni. A szavazatszámláló bizottságba megbízott tagokat azonban a továbbiakban a helyi választási iroda vezetőjéhez kell bejelenteni, tekintettel arra, hogy a helyi választási iroda a jelölő szervezetek és független jelöltek által könnyebben elérhető.

A 7-8. §-hoz

A törvény eddig egyetlen szakaszban tartalmazott rendelkezést a választási bizottságok döntésére vonatkozólag. A Javaslat változtat ezen a szűkszavú szabályozáson, és rendezi a választási bizottságok eljárása során a tényállás megállapítását, a választási bizottságok határozatának kötelező tartalmi elemeit, illetőleg a határozat közlésének garanciáit, tekintettel az Alkotmánybíróság 59/2003. (XI. 26.) AB határozatában megfogalmazott követelményekre is.

A Javaslat előírja, hogy a határozat kötelező tartalmi eleme a választási bizottság által megállapított tényállás, melynek meghozatala során a választási bizottság szabadon értékeli a bizonyítékokat. A bizonyítékok köre továbbra sincs meghatározva taxatív jelleggel: erre vonatkozóan a Javaslat példálózó felsorolást tartalmaz. Új elem, hogy a tényállás megállapítása során nem mellőzhető a kérelmező szóbeli meghallgatása, amennyiben a kérelmező azt indítványozza, és meg is jelenik a választási bizottság ülésén. Ebben az esetben a jelen lévő ellenérdekű fél részére is biztosítani kell a meghallgatás lehetőségét.

A választási bizottság jogosult arra, hogy a határozatát elírás esetén kijavítsa, ez azonban nem lehet kihatással az ügy érdemére.

Az Alkotmánybíróság 59/2003. (XI. 26.) AB határozatában megállapította, hogy sérti a jogorvoslatihoz való alkotmányos jogot az, hogy a választási bizottságok határozatai közlésének nincsenek meg a törvényi garanciái. Erre tekintettel a javaslat úgy szabályoz, hogy a kérelmező a beadványában – postai értesítési címe mellett – megjelölheti a telefaxszámát, e-mail címét, vagy kézbesítési megbízottjának ezen elérhetőségeit. A kérelmező együttműködési kényszere saját érdekéből fakad: a határozatról, annak elbírálása napján akkor értesül biztosan, így jogorvoslati kérelemmel akkor tud időben élni, ha együttműködik a választási bizottsággal, és közli azon elérhetőségeit, melyek közül – az általa kért módon – a

határozat hozzá eljuttatható. Az új törvényi szabályozásból a választási bizottságra az a kötelezettség hárul, hogy a határozatot a megjelölt módon annak meghozatala napján, továbbá postai úton közölje a kérelmezővel.

A 9-13. §-hoz

A választási bizottságok hatáskörére vonatkozó szabályok a 30-34. §-ból a Ve. különös rendelkezéseibe kerülnek. Így az eddig általánosan megfogalmazott hatásköri szabályok konkrétabbá, az adott választástípus speciális jellegéhez igazodóvá válnak. Ennek következtében egyértelműbb lesz a választási bizottságok hatásköre az egyes választásokon.

A 14-15. §-hoz

A külképviseleti választási irodák vezetői és tagjai megbízatásának időtartama módosításra szorul, ezért e § szerint kinevezésük határozatlan időre szól.

A 16. §-hoz

Mivel a Javaslát szerint a továbbiakban külföldön nemcsak a Magyar Köztársaság nagykövetségein, hanem a főkonzulátusokon is lehet szavazni, a Ve. rendelkezéseit ennek megfelelően szükséges módosítani.

A 17. §-hoz

Az Alkotmánybíróság 60/2003. (XI. 26.) AB határozatában megállapította, hogy alkotmányellenes helyzet jött létre annak következtében, hogy az Országgyűlés a Ve-ben, valamint a médiatörvényben nem biztosította a politikai hirdetésekkel kapcsolatos kifogások hatékony elbírálásának garanciáit. Erre vonatkozóan a Javaslát akként rendelkezik, hogy a választási bizottságok – a választási alapelvekre is tekintettel – elbírálják a sajtó választási kampányban történő részvételével kapcsolatos kifogásokat, mely esetekben szankcióként elrendelhetik a jogerős határozat közzétételét is.

A 18. §-hoz

A jelölő szervezet bejelentésének feltétele továbbra is az, hogy a jelölő szervezet az adott választástípusnak megfelelő, jogerősen bejegyzett társadalmi szervezet legyen. A Javaslát azonban ennek bizonyítását megváltoztatja akként, hogy a továbbiakban nem – az esetleg már nem is aktuális adatokat tartalmazó – bírósági bejegyzés hiteles másolatának benyújtásával, hanem a társadalmi szervezetek bírósági nyilvántartásából a választás kitűzését követően kiállított kivonat csatolásával kell bizonyítani azt, hogy a jelölő szervezet megfelel a választási jogszabályokban előírt feltételeknek.

A 19. §-hoz

E § egyrészt a normaszöveget pontosító rendelkezést, másrészt a szavazókörben használható adatrögzítésre alkalmas eszközök körére vonatkozó szabályozást tartalmaz.

A 20. §-hoz

Az Alkotmány uniós csatlakozáskor hatályba lépett módosítása szerint az európai parlamenti választáson, az országgyűlési képviselők választásán valamint az országos népszavazáson azok is szavazhatnak, akik a szavazás napján nem tartózkodnak Magyarországon, de egyébként itt lakóhellyel rendelkeznek. Ennek megfelelően alkotmányos kötelezettség a külföldön szavazás szabályainak megalkotása, mely során figyelemmel kell lenni az Alkotmánybíróság 32/2004. (IX. 14.) AB határozatában foglaltakra is, melyben az Alkotmánybíróság alkotmányellenesnek mondta ki a 2003. évi CXIII. törvénnyel az Európai Parlament tagjainak választására kialakított szabályozást, tekintettel arra, hogy a külképviseleten történő szavazatszámolás során nem biztosított a szavazás titkosságának érvényesülése.

Mindezek alapján a Javaslát úgy szabályoz, hogy a Magyar Köztársaság nagykövetségein és főkonzulátusain a szavazást a külképviseleti választási irodák bonyolítják le, azonban szavazatszámolás a külképviseleten nem történik, a szavazatokat az Európai Parlament tagjainak választásán és az országos népszavazáson az Országos Választási Bizottság, az országgyűlési választásokon az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság által kijelölt szavazatszámoló bizottság számolja meg.

A külképviseleti szavazás során végig biztosított a szavazás titkossága. A választópolgár a szavazólapot egy belső borítékba helyezi, amit lezár. A külképviseleti választási iroda tagja a lezárt belső borítékot és a szavazásról szóló, a választó által aláírt és a külképviseleti választási iroda tagja által hitelesített nyilatkozatot egy külső borítékba helyezi. A választópolgár a külső borítékot leragasztja, és a leragasztáson aláírja. A szavazás titkosságának érvényesülését az biztosítja, hogy a választópolgár adatait tartalmazó nyilatkozat ellenőrzése és a belső boríték felbontása elválik egymástól. Az országgyűlési választáson a nyilatkozatokat az országgyűlési egyéni választókerületi bizottság ellenőrzi, míg a belső borítékok – felbontás nélkül – az arra kijelölt szavazókörben összekeverésre kerülnek az ott leadott szavazatokkal. Az európai parlamenti választáson és az országos népszavazáson az Országos Választási Bizottság a külképviseletekről érkező összes szavazási irat felnyitását és a nyilatkozatok ellenőrzését követően bontja csak ki a belső borítékokat és számlálja meg a szavazatokat.

A 21. §-hoz

E § előírja, hogy a szavazatszámoló bizottságnak a szavazatokat legalább kétszer kell megszámlálnia úgy, hogy fenntartja azt a szabályt, miszerint a számlálás eredményeként kétszer ugyanazt az eredményt kell kapnia. A Javaslát így biztosítja azt, hogy a szavazóköri eredmény a lehető legpontosabb legyen.

A 22. §-hoz

A Javaslat a Ve. 73. §-át a benne foglalt rendelkezések megtartása [(1) és (3) bekezdés] mellett kibővíti a választási eredményt megállapító határozat elleni jogorvoslat szabályaival, [ezeket eddig a Ve. 84-85. §-ai tartalmazták], továbbá lehetővé teszi a szavazatok újraszámolását abban az esetben, ha a fellebbezés elbírálása csak ezzel lehetséges, és van matematikai lehetőség a választás eredményének megváltozására. A választás eredménye elleni fellebbezés jogalapját a Javaslat e §-ban csak abban a körben tartalmazza, amennyiben az a választási bizottságnak a szavazatok megoszlásának megállapításával kapcsolatos tevékenységével összefüggésben merül fel. A választás eredményének további okokból történő megtámadása jogi lehetőségét a Ve. X. fejezete szabályozza.

Alapvető változás, hogy a választási eredmény ellen a jogorvoslatra nyitva álló határidők főszabály szerint már nem egynaposak, hanem háromnaposak. Az egynapos határidő kizárólag az országgyűlési választásokon marad meg, tekintettel a két forduló közötti, eljárási szempontból rövid időtartamra.

A 23. §-hoz

A szavazás titkosságának érvényesülését az biztosítja, hogy a választópolgár adatait tartalmazó nyilatkozat ellenőrzése és a belső boríték felbontása elválik egymástól. Az országgyűlési választáson a nyilatkozatokat az országgyűlési egyéni választókerületi bizottság ellenőrzi, míg a belső borítékok – felbontás nélkül – az arra kijelölt szavazókörben összekeverésre kerülnek az ott leadott szavazatokkal. Az európai parlamenti választáson és az országos népszavazáson az Országos Választási Bizottság a külképviseletekről érkező összes szavazási irat felbontását és a nyilatkozatok ellenőrzését követően bontja csak ki a belső borítékokat és számlálja meg a szavazatokat.

A 24. §-hoz

A szavazóköri jegyzőkönyvet két példányban kell kiállítani, ennél több példány készítése felesleges.

Mivel a Ve. 6. § (2) bekezdésének első mondata hatályon kívül helyezésre kerül, az abban foglalt szabályozás a továbbiakban kizárólag a Ve. 74. § (3) bekezdésében szerepel. A szabályozás változatlan tartalommal akkor biztosítható, ha az ingyenességre vonatkozó utalás ebben a rendelkezésben megemlítésre kerül.

A 25. §-hoz

A Javaslat az Alkotmánybíróság határozatait, továbbá a Ve. hatályba lépése óta eltelt gyakorlati tapasztalatokat figyelembe véve megreformálja a választási eljárás jogorvoslati rendszerét.

Az eddig a Ve. X. fejezetében elhelyezkedő speciális jogorvoslati szabályok (a névjegyzék összeállításával kapcsolatos jogorvoslat és a választási bizottság eredményt megállapító döntése elleni jogorvoslat) – a könnyebb áttekinthetőség érdekében – a Ve-nek a választási eljárás érintett részét szabályozó rendelkezéseihez kerülnek. (20/E. § és 73. § (4)-(6) bekezdései)

A jogorvoslat általános szabályaiként eddig alkalmazott jogorvoslati formák (panasz/kifogás) helyett új jogorvoslati struktúra kerül kialakításra, amely magán hordozza az eddigi szabályozás egyes jegyeit, azonban részletesebb, konkrétabb és bővebb szabályozást tartalmaz, mint az eddigiek.

A Javaslat által bevezetett új szabályozás szerint a választási bizottság elsőfokú határozatot hoz

- a) jogorvoslati eljárás során a választási jogszabályokat és alapelveket sértő cselekmények megsértése miatt benyújtott kifogás esetén,
- b) kérelemre (például jelölt nyilvántartásba-vétele),
- c) hivatalból (például országgyűlési választásokon az 5 százalékos határ megállapítása).

A választási bizottság elsőfokú döntése ellen fellebbezés nyújtható be. A fellebbezés indokai között az első fokon eljáró választási bizottság által hozott határozat jogellenessége vagy a határozat meghozatalánál irányadó szempontok nem megfelelő mérlegelése (ideértve a bizonyítékok súlyának mérlegelését is) foglaltak ellen lehet. Speciális szabály, hogy az Országos Választási Bizottság első fokon meghozott határozata ellen nincs helye fellebbezésnek, ugyanis ebben az esetben az eljárás kétfokú: az Országos Választási Bizottság határozata ellen a Legfelsőbb Bírósághoz lehet felülvizsgálati kérelemmel fordulni.

A választási bizottság másodfokú döntése ellen bírósági felülvizsgálat lehetséges. A felülvizsgálat indokai azonosak lehetnek a fellebbezés indokaival.

A jogorvoslati kérelmek benyújtásának helyére vonatkozó szabályozás konkrétabb lett: a kifogást az elbírálásra jogosult választási bizottsághoz lehet benyújtani, azonban téves helyre történő benyújtás esetén a választási bizottságot az a kötelezettség terheli, hogy azt a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező választási bizottsághoz továbbítsa. A fellebbezés és a bírói felülvizsgálat esetén áttételre nincs lehetőség, ugyanis az elbírálásra jogosult választási bizottság vagy bíróság megnevezését a megtámadott határozat – a Ve. új rendelkezései szerint – mindenképpen tartalmazza.

A jogorvoslati kérelem érdemi elbírálásának feltételei – az eddigi feltételek megtartása mellett – bővülnek: másodfokon a jogorvoslati kérelmet el kell utasítani akkor, ha nem a támadott döntést meghozó választási bizottsághoz, harmadfokon akkor, ha nem a támadott döntést hozó választási bizottsághoz vagy a bírósághoz nyújtották be a felülvizsgálati kérelmet.

A jogorvoslati kérelem elkésett benyújtásának jogkövetkezménye az eddigi szabályozáshoz képest nem változik, azaz az elkésett jogorvoslati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani. A kifogás elbírálására rendelkezésre álló határidők a fellebbezés és a bírói felülvizsgálat során szintén változatlanok, kifogás esetében azonban a Javaslat úgy szabályoz, hogy a nem megfelelő helyre benyújtott kifogás elbírálására az elbírálásra jogosult választási bizottsághoz való megérkezéstől kell számítani a 3 napos határidőt.

Az Alkotmánybíróság 59/2003. (XI. 26.) AB határozatában megállapította, hogy alkotmányos mulasztás áll fenn, mert a jogalkotó nem határozta meg a választási bizottságok határozata közlésének garanciáit, ezáltal sérül az Alkotmány 57. § (5) bekezdésében meghatározott jogorvoslathoz való jog. Az alkotmányos mulasztás megszüntetése érdekében a jogorvoslati kérelem eddigi kötelező kellékei (jogszabálysértés megjelölése, bizonyítékok csatolása, postai értesítési cím) mellett a kifogás benyújtója megadhatja telefaxszámát, elektronikus levélcímét, vagy kézbesítési megbízottjának ezen elérhetőségeit. Utóbbiak megadása a jogorvoslattal élő személy érdekét szolgálja azzal, hogy a határozatot a meghozatalának napján a postai út mellett a további megjelölt módokon is közölni kell vele, így a választási szervek részéről biztosított, hogy a lehető leghamarabb tudomást szerezzen a jogorvoslati kérelem elbírálásának eredményéről.

A jogorvoslati kérelmet elbíráló választási bizottságok és bíróságok hatásköre bővült a jogszabálysértő tevékenységtől való eltiltás alkalmazásának lehetőségével. Másod és harmadfokon a választási bizottságok és bíróságok reformatórius hatáskörrel rendelkeznek.

A 26. §-hoz

Az Alkotmánybíróság 51/2002. (X. 24.) AB határozatában megállapította, hogy „mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség áll fenn annak folytán, hogy az Országgyűlés nem határozta meg az egyéni választókerületben az országgyűlési képviselők időközi választása kitűzésének határidejét.” Erre tekintettel a Javaslat úgy szabályoz, hogy az időközi országgyűlési választásokon az Országos Választási Bizottság a mandátum megüresedésétől számított 4 hónapon belülre kell, hogy kitűzze az időközi választást.

E § áthelyezi a Vjt-ben szereplő (47. § (1) bekezdés) azon eljárási szabályt a Ve-be, mely szerint az országgyűlési képviselők választásának második fordulóját – az első forduló kitűzésével egyidejűleg – az első fordulót követő 14. napra kell kitűzni.

A 27. §-hoz

Tekintettel arra, hogy a szavazás az első fordulóban a külképviseleteken a magyarországi szavazás napját megelőző 7. napon történik, az országgyűlési választáson a megfigyelő bejelentésére vonatkozó határidőt – az általános szabályoktól eltérve – egy héttel előre kell hozni.

A 28. §-hoz

A külföldön szavazás szabályainak bevezetésével az igazolással való szavazásra vonatkozó szabályozás tartalma nem változott, kizárólag technikai jellegű pontosításra szorul.

A 29. §-hoz

A Javaslát e §-ban azt kívánja biztosítani, hogy a választási visszaélések megelőzése érdekében a két forduló között ne lehessen úgy lakóhelyet változtatni, hogy a szavazás második fordulójában a választópolgár más választókerület jelöltjére szavazhasson. E lehetőséggel élve ugyanis az első fordulóban eredményes választást hozó választókerületben lakóhellyel rendelkező választópolgár lakcímének megváltoztatásával az új lakcíme szerinti választókerületben szavazva befolyásolhatná utóbbi választókerület választási eredményét is.

A 30. §-hoz

Az országgyűlési képviselők választásán a külképviseleti névjegyzékbe való felvételét a választópolgár a választás első fordulóját megelőző 23. napig kérheti. A határidőnek az általános szabálytól való eltérését az indokolja, hogy az országgyűlési választásokon a szavazás a külképviseleteken a magyarországi szavazás napja előtti 7. napon történik.

A külképviseleti szavazás megszervezése érdekében már az első fordulót megelőzően szükség van arra az információra, hogy hányan szavaznak majd a külképviseleten, ezért a külképviseleti névjegyzékbe irányuló kérelemben meg kell jelölni, hogy a választópolgár a választás melyik fordulóján kíván a külképviseleten szavazni.

A helyi választási iroda vezetője a külképviseleti névjegyzék adatait megküldi az Országos Választási Irodának, amely azokat továbbítja az illetékes országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottságnak is. Az illetékes országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság így a külképviseletekről hazaérkező szavazási iratok felbontásakor a szavazásról szóló nyilatkozatok adatait összevetethetik a külképviseleti névjegyzék adataival.

A 31. §-hoz

A külföldön szavazás szabályainak bevezetésével az országgyűlési választásokon működő választási irodák meghatározásakor a felsorolásban szükséges megemlíteni a külképviseleti választási irodákat is.

A 32. §-hoz

A választási bizottságoknak az országgyűlési választásokon gyakorolható hatásköreire vonatkozó szabályok a 30.-34. §-ból a Ve. 90/A. §-ába kerülnek. A hatásköri felsorolás – a kifogás és a fellebbezés elbírálását kivéve – nem változik, azonban az eddig általánosan megfogalmazott hatásköri szabályok konkrétábbá, az országgyűlési választás speciális jellegéhez igazodóvá válnak.

A 33. §-hoz

A Javaslattal az országgyűlési képviselők választásának első fordulójában a magyarországi szavazást megelőző 7. napon teszi lehetővé a külképviseleti szavazást, a második fordulóban a külképviseleteken szavazók is a magyarországi szavazás napján adhatják le voksukat. A szabályozás indoka, hogy a két forduló közötti 2 hét nem elegendő a külképviseleti szavazás lebonyolítására. A külképviseleti szavazási iratok továbbításának az általános szabályoktól eltérő rendelkezései szintén ehhez a szabályhoz igazodnak.

A 34. §-hoz

A szavazás titkosságának érvényesülését az biztosítja, hogy a választópolgár adatait tartalmazó nyilatkozat ellenőrzése és a belső boríték felbontása elváltak egymástól. Az országgyűlési választáson a nyilatkozatokat az országgyűlési egyéni választókerületi bizottság ellenőrzi, míg a belső borítékok – felbontás nélkül – az arra kijelölt szavazóköri összekeverésre kerülnek az ott leadott szavazatokkal.

A 35. §-hoz

E § a szavazatok összesítésére vonatkozó, eddig hiányzó szabályozási elemet épít be a Ve-be.

A 36. §-hoz

Az országgyűlési választásokon a területi listán és az országos listán mandátumot szerzett jelölt kiesése esetén a mandátum betöltésére vonatkozó eljárási szabály a Vjt. 46. § (5) bekezdéséből átkerül a Ve-be.

A 37. §-hoz

Az országgyűlési választásokon a választási eredmény elleni jogorvoslat határideje nem változik (egynapos marad) tekintettel a két forduló közötti, eljárási szempontból rövid időtartamra.

A 38. §-hoz

A választási bizottságoknak az Európai Parlament tagjainak választásán gyakorolható hatásköreire vonatkozó szabályok a 30-34. §-ból a Ve. 99/K. §-ába kerülnek. A hatásköri felsorolás – a jogorvoslati kérelem elbírálását és a külképviseleti szavazással kapcsolatos hatásköröket kivéve – nem változik, azonban az eddig általánosan megfogalmazott hatásköri szabályok konkrétabbá, az Európai Parlament tagjainak választása speciális jellegéhez igazodóvá válnak.

A 39. §-hoz

A szavazás titkosságának érvényesülését biztosítja, hogy a választópolgár adatait tartalmazó nyilatkozat ellenőrzése és a belső boríték felbontása elválik egymástól. Az európai parlamenti választáson az Országos Választási Bizottság a külképviseletekről érkező összes szavazási irat felbontását és a nyilatkozatok ellenőrzését követően bontja csak ki a belső borítékokat és számlálja meg a szavazatokat.

A szavazatszámláló bizottság szavazóköri eredményt megállapító határozata ellen eddig csak a választás eredményét megállapító határozat elleni jogorvoslati kérelemmel együtt volt helye. Ez a szabályozás az európai parlamenti választáson (és az országos népszavazáson) megváltozik: az Országos Választási Bizottságnak a választás eredménye megállapítását megelőzően el kell bírálnia a szavazatszámláló bizottságok szavazóköri eredményt megállapító határozata elleni fellebbezéseket.

A Ve. 99/O §. (4) bekezdése - hasonlóan a Ve. 73. § (4) bekezdéséhez - a jogorvoslat jogalapját csak abban a körben tartalmazza, amennyiben az, az OVB szavazatok megoszlásának megállapításával kapcsolatos tevékenységével összefüggésben merül fel. A választás eredményének további okokból történő megtámadásának jogi lehetőségét a Ve. X. fejezete szabályozza.

A 40. §-hoz

E § módosítására azért van szükség, mert egyrészt a külképviseleti névjegyzékkel kapcsolatos rendelkezések a Ve. általános részébe kerültek, másrészt a külképviseleteken nem működik szavazatszámoló bizottság.

A 41. §-hoz

A Javaslát – az Alkotmány rendelkezéseivel összhangban – a helyi önkormányzati választásokon nem teszi lehetővé a külföldön szavazást.

A 42. §-hoz

A választókerületek sorszámának és területének felülvizsgálata nélkülözhetetlen a választás törvényes lebonyolításához. A választás kitzűzését követően azonban a helyi választási iroda vezetőjének – a Ve. 11. §-ában megfogalmazott tilalom miatt – nincs lehetősége az egyéni választókerületek határait módosítani. Erre tekintettel a Javaslát előírja, hogy az egyéni választókerületek számát, sorszámát és területi beosztását minden év januárjában – egyébként folyamatosan – felül kell vizsgálni.

A 43. §-hoz

Annak érdekében, hogy a választási bizottságokban a lehető legtöbb megbízott tag vegyen részt, a Javaslát lehetővé teszi, hogy a szavazatszámoló bizottság és a helyi választási bizottság megbízott tagja más településen, a fővárosban más kerületben, a területi választási bizottság megbízott tagja más megyében induló jelölt is lehessen.

A 44. §-hoz

A választási bizottságoknak a helyi önkormányzati választásokon gyakorolható hatásköreire vonatkozó szabályok a 30-34. §-ból a Ve. 105/A. §-ába kerülnek. A hatásköri felsorolás– a kifogás és a fellebbezés elbírálását kivéve – nem változik, azonban az eddig általánosan

megfogalmazott hatásköri szabályok konkrétabbá, a helyi önkormányzati választás speciális jellegéhez igazodóvá válnak.

A Javaslát konkretizálja, hogy új község alakítása, településegysítés megszüntetése, lakott területrész átadása, átvétele, cseréje, településegysítés és település másik megyéhez csatolása esetén melyik választási szerveknek kell eljárniuk.

A 45. §-hoz

Az Alkotmánybíróság 51/2002. (X. 24.) AB határozatában megállapította, hogy „mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség áll fenn annak folytán, hogy az Országgyűlés nem határozta meg az egyéni választókerületben az országgyűlési képviselők időközi választása kitűzésének határidejét.” Ez az alkotmányos mulasztás a helyi önkormányzati időközi választások esetén is fennáll, ezért a Javaslát határidőt határoz meg az időközi választás kitűzésével kapcsolatosan.

A 46. §-hoz

Az országos népszavazás utaló rendelkezéseinek körét ki kell bővíteni a külképviseleti szavazatok megszámlálására, a külképviseleti szavazás eredménye megállapítására és az ellene való jogorvoslat szabályaira való utalással is.

A 47. §-hoz

E § az országos népszavazáshoz és népi kezdeményezéshez való jog lehető legnagyobb mértékű érvényesülése érdekében egyértelművé teszi, hogy egy aláírásgyűjtő íven csak egy kérdés szerepelhet.

A 48. §-hoz

Az Nsztv. 15. és 16. §-ában foglalt eljárási rendelkezések – az európai parlamenti választásokra vonatkozó szabályozással kibővítve – áthelyezésre kerülnek a Ve-be.

A 49. §-hoz

E § beépíti a külképviseleti választási irodát az országos népszavazáson működő választási irodák közé.

Az 50. §-hoz

A választási bizottságoknak az országos népszavazáson gyakorolható hatásköreire vonatkozó szabályok a 30-34. §-ból a Ve. 124/A. §-ába kerülnek. A hatásköri felsorolás a – a jogorvoslati kérelem elbírálását és a külképviseleti szavazással kapcsolatos hatásköröket kivéve – nem változik, azonban az eddig általánosan megfogalmazott hatásköri szabályok konkrétabbá, az országos népszavazás speciális jellegéhez igazodóvá válnak.

Az 51. §-hoz

E § meghatározza, hogy országos népszavazás esetén kik jogosultak megfigyelőt küldeni a külképviseletekre.

Az 52. §-hoz

A Javaslattal a 2004. december 5-ei népszavazás tapasztalatait figyelembe véve akként szabályoz, hogy a szavazólapon csak egy kérdés szerepelhet. Ez a rendelkezés jelentősen megkönnyíti a szavazatszámoló bizottság munkáját a szavazatszámolás során.

Az 53. §-hoz

Az Országos Választási Bizottságnak az országos népi kezdeményezéssel kapcsolatban gyakorolható hatásköreire vonatkozó szabályok a 34. §-ból a Ve. 131/A. §-ába kerülnek.

Az 54. §-hoz

A Javaslat – az Alkotmány rendelkezéseivel összhangban – a helyi népszavazáson nem teszi lehetővé a külföldön szavazást. E § szintén módosítja az utaló rendelkezéseket akként, hogy – az eddig kodifikációs hiba folytán kimaradt – X. fejezet szabályait is alkalmazni rendeli a helyi népszavazáson.

Az 55. §-hoz

Az Alkotmánybíróság 51/2002. (X. 24.) AB határozatában megállapította, hogy „mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség áll fenn annak folytán, hogy az Országgyűlés nem határozta meg az egyéni választókerületben az országgyűlési képviselők időközi választása kitűzésének határidejét.” Ez az alkotmányos mulasztás a helyi népszavazás esetén is fennáll, ezért a Javaslat határidőt határoz meg kitűzésével kapcsolatosan.

Az 56. §-hoz

A választási bizottságoknak a helyi népszavazáson gyakorolható hatásköreire vonatkozó szabályok a 30-34. §-ból a Ve. 143/A. §-ába kerülnek. A hatásköri felsorolás – a jogorvoslati kérelem elbírálását kivéve – nem változik, azonban az eddig általánosan megfogalmazott hatásköri szabályok konkrétábbá, az országos népszavazás speciális jellegéhez igazodóvá válnak.

Az 57. §-hoz

A választási bizottságoknak a helyi népi kezdeményezésen gyakorolható hatásköreire vonatkozó szabályok a 30-34. §-ból a Ve. 148/A. §-ába kerülnek.

Az 58. §-hoz

A választójognak a lehető legnagyobb mértékű érvényesülése érdekében külföldön nemcsak a Magyar Köztársaság nagykövetségein, hanem a főkonzulátusokon is lehet szavazni.

Az 59. §-hoz

A területi listán és az országos listán mandátumot szerzett képviselő megbízatása megszűnésekor eddig nem volt rendezett az a kérdés, hogy az új képviselő bejelentésére rendelkezésre álló határidő elmulasztása esetén mi lesz a mandátum sorsa. A Javaslat – az önkormányzati választásokhoz hasonlóan – úgy szabályoz, hogy a határidő elmulasztásakor a listán soron következő jelölt szerzi meg a mandátumot.

A Vjt. és a Ve. a közös listáról kiesett jelölt esetén a közös listát állító szervezetek képviselőinek egybehangzó nyilatkozatát követelte meg a megüresedett mandátum betöltéséhez. E szabályozás úgy módosul, hogy egybehangzó nyilatkozat hiányában a bejelentésre nyitvaálló határidő leteltét követően a kiesett képviselőt állító párt által állított, a közös listán soron következő jelölt, ennek hiányában a közös listán soron következő jelölt szerzi meg a mandátumot.

A 60. §-hoz

E § a Ve. szabályaival ellentétes, egyben betarthatatlan szabályozást szüntet meg.

A 61. §-hoz

E § megszünteti a képviselő-testület feloszlása esetén a választás megtartásának végső időpontjára vonatkozó 75 napos szabályozást, mert a Ve. által meghatározott minimális időtartam (72 nap) miatt a helyi választási bizottságnak nincs érdemi mozgástere a választás kitűzésével kapcsolatosan.

E § szintén megszünteti a képviselő-testület feloszlása esetén a választás megtartásának végső időpontjára vonatkozó 60 napos szabályozást is, tekintettel arra, hogy ez a Ve.-vel ellentétes rendelkezés.

A 62. §-hoz

E § a területszervezési eljárásról szóló törvény módosításával az új község alakítása, településegysítés megszüntetése, lakott területrész átadása, átvétele, cseréje, településegysítés és település másik megyéhez csatolásakor eljáró választási szervek meghatározását teszi egyértelművé.

A 63. §-hoz

A külföldön történő szavazás egységes jelleggel kerül szabályozásra mind az országgyűlési választásokon, mind az európai parlamenti választásokon, mind az országos népszavazáson, így a külföldön szavazás eddigi szabályai közül a Ve. 99/I. §-ában, a 99/J. §-ában, 99/N. §-ában és a 172-193. §-aiban foglalt rendelkezések hatályukat veszítik.

A külképviseleti szavazásra vonatkozó, e törvény által megállapított rendelkezések 2009. december 31-én veszítik hatályukat. Az eddig megtartásra kerülő választások és népszavazások tapasztalatai felhasználhatók lesznek a külföldön szavazás későbbi szabályozása során.